

Sodelovanje je pomembno

Ilirskobistriški občinski svetniki so na 21. seji (četrtek, 20. junija) izločili kar pet točk dnevnega reda. Zaradi pomanjkljivo pripravljenega gradiva niso razpravljali o zapisnikih zadnjih treh sej, o osnutku poslovnika in osnutku odloka o ustanovitvi in pristojnostih delovnih teles občinskega sveta, o osnutku spremembe občinskega statuta ter o statutu javnega zavoda Kraške lekarne. Obravnavali so poročilo Branka Celina, načelnika Uprave enote Ilirska Bistrica, izbrali izvajalca projektov za ureditev pokopališč v Podgrajah in na Premu in ugotovili, da Peter Reberc (SKD) zaradi delovnih obveznosti v tujini ne more več opravljati funkcije v občinskem svetu. Perutninskemu kombinatu Pivka so namenili milijon tolarjev pomoči za odpravo posledic po nedavnem požaru.

Upravna enota Ilirska Bistrica nima več kadrovskih težav, saj ima v treh oddelkih zaposlenih 29 ljudi, na drugi strani pa se še vedno srečuje s prostorsko stisko, zato namerava skupaj z občino prenoviti "provizorij", v katerem že opravlja del dejavnosti. Svetniki so se v razpravi zavzeli za boljše sodelovanje z UE in opozorili na nereseno vprašanje plačevanja najemnine za uporabo občinskih prostorov.

Največ besed je bilo izrečenih o delu občinske uprave, ki po mnenju svetnikov slabo opravlja svoje obveznosti. To se kaže zlasti v primerih, ko se zaradi nepopolnega gradi-

va, ki pogosto še zamuja, ne morejo odločiti. Menili so, da si tako ravnanje zasluži sankcije. Drago Jagodnik (SLS) je predlagal, da bi moral vsako od zaposlenih v občinski upravi, ki je zadolžen za določeno zadevo, pa je ne izvrši v celoti, odgovarjati pred občinskim svetom - za storjene napake naj bi posameznika kaznoval z znižanjem plače za 5%. Na koncu so sprejeli sklep, s katerim so zadolžili občinsko upravo, da mora do naslednje seje konec julija odgovoriti, ali ima akt o disciplinski odgovornosti ali ne. Če ga nima, naj v roku dveh mesecev pripravi predlog za občinski svet.

Občina - nosilec lokalne iniciative za pospeševanje drobnega gospodarstva

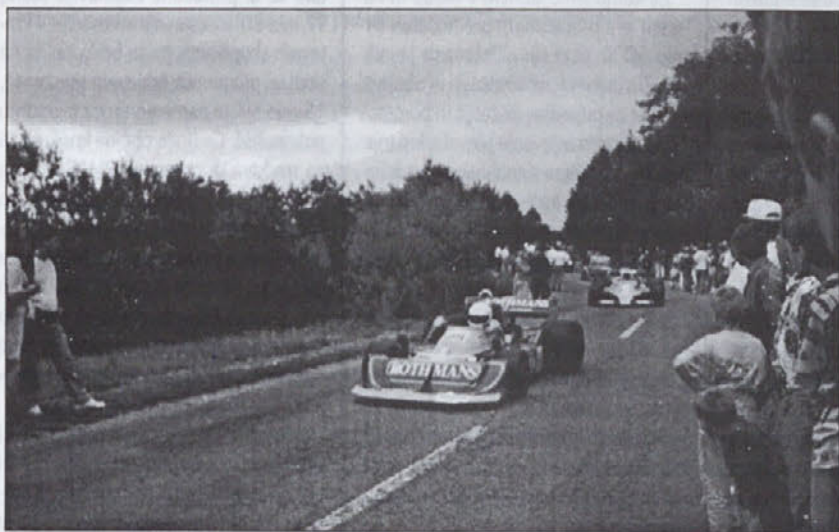
Občina Ilirska Bistrica se zaveda, da je potrebno sektorju malega gospodarstva nameniti večjo finančno podporo in strokovno pomoč na vseh nivojih in področjih, zato se je skupaj s partnerji lokalne razvojne koalicije (Občina Ilirska Bistrica, Obrtna zbornica Ilirska Bistrica, Republiški zavod za zaposlovanje, Kmetijska svetovalna služba in svetovalno podjetje Suma) odločila, da ustanovi lokalni center za pospeševanje drobnega gospodarstva, s katerim bi zagotovili organizirano vzpodbujanje podjetništva in zaposlovanja ter dosegli povezovanje vseh potencialov za vzpodbujanje podjetništva in koncentracijo vseh sredstev, ki so sedaj pri različnih subjektih pospeševanja razvoja malega gospodarstva.

Preko lokalnega centra za pospeševanje malega gospodarstva bi nudili vso strokovno pomoč tako novim, kakor tudi že obstoječim subjektom malega gospodarstva, zagotovili izvajanje programov pospeševanja razvoja podjetništva ter aktivirali zaposlovanje z odpiranjem novih delovnih mest, zaposlovanjem brezposelnih oseb in presežnih delavcev.

Ob vzpostavitvi razvojne lokalne koalicije se je Občina Ilirska Bistrica prijavila na javni razpis za spodbujanje lokalnih iniciativ, ki sta ga razpisala Pospeševalni center za malo gospodarstvo in Republiški zavod za zapo-

slovanje in bila tudi izbrana za nosilca lokalnih iniciativ za pospeševanje malega gospodarstva.

Naročnika, Pospeševalni center za malo gospodarstvo in Republiški zavod za zaposlovanje, bosta pripravila pogodbo o izvedbi projekta "Spodbujanje lokalnih iniciativ z dinamično porabo sredstev", na podlagi katere bosta sofinancirala pripravo celovitega programa pospeševanja razvoja malega gospodarstva na osnovi lokalnih potencialov, vzpostavitev bodoče organiziranosti za izvajanje programa in usposabljanje svetovalca za lokalni razvoj.

LETOS TUDI FORMULA 1 - Ferrari klub Ilirska Bistrica je v nedeljo, 7. julija, organiziral mednarodno avtomobilistično gorsko-hitrostno dirko "Ferrari 96 Petrol grand prix". Letošnja dirka je štela za slovensko in avstrijsko državno prvenstvo, pokal Peugeot 106 rally, pokal Daihatsu Charade in prvenstvo srednjeevropske cone, slovenski vozniki rallyja pa so se pomerili še za pokal Rally star. Največ pozornosti okrog 12.000 gledalcev so pritegnili štirje dirkalniki formule 1, ki so tekmovali izven konkurence. Poleg svečane razglasitve zmagovalcev so organizatorji na prizorišču v Šembijah pripravili še izbor za miss Ferrari '96 in modno revijo. Na sliki: dirkalniki formule 1 se vračajo na start tretje vožnje. V ospredju je Giorgio Galvanini (march 771). Več na 10. strani.

Novomašnik bod' pozdravljen

Med kraji po Sloveniji, kjer so ljudje letos prepevali to pesem, je tudi Ilirska Bistrica. V nedeljo, 7. julija, se je tisočglava množica v župnijski cerkvi sv. Petra in pred njo veselila nove maše g. Marijana Križaja. Razlog za veselje je toliko večji, ker nov duhovnik iz Ilirske Bistrice prihaja po osemindvajsetih letih. Tudi Bistričani so sposobni velikih in pogumnih odločitev.

Vsako leto na tisoče mladih konča svoj fakultetni študij z zagovorom diplome. V tem oziru konec študija na ljubljanski Teološki fakulteti ni nič posebnega. Nekoliko drugače pa je, kadar gre za konec študija fanta, ki ni bil le študent teologije, ampak tudi bogoslovec, torej pripravek za duhovniški poklic. Na to pot se je Marijan Križaj, rojen leta 1970 v Ilirski Bistrici, podal že po osnovni šoli, ko je šolanje nadaljeval v Malem semenišču v Vipavi. Po uspešno opravljeni maturi je stopil v ljubljansko Bogoslovno semenišče in se vpisal na Teološko fakulteto. Po končanem rednem študiju ga je koprski škof msgr. Metod Pirih lansko leto v Ilirski Bistrici, skupaj z dvema sošolcema, posvetil v diakona (to je prva stopnja svetega reda). Marijan je zadnje leto ob opravljanju pastoralne specializacije na fakulteti nabiral praktične izkušnje v Kanalu ob Soči, v soboto, 29. junija 1996, pa je bil v koprski stolnici posvečen v duhovnika.

Teden dni kasneje, v soboto, 6. julija, so svojega rojaka z veseljem sprejeli bistriški župljani in ga z aplavzom pričakali pred domačo cerkvijo. Župnik Bogdan Berce mu je prijateljsko stisnil roko, ga pozdravil in mu nadel duhovniška oblačila ter ga popeljal k oltarju. V cerkvi so ga posebej pozdravili skavti, saj je Marijan tudi sam skavt. Med sveto mašo, ki je pomenila sklep duhovne priprave na novo mašo, sta mu starša izročila mašni plašč, ki ga je blagoslovil in dan kasneje v njem daroval svojo novo mašo.

To smo si lahko ogledali tudi po televiziji, saj se je TV Slovenija letos odločila, da prvič v svoji zgodovini neposredno prenaša takšno slovesnost in

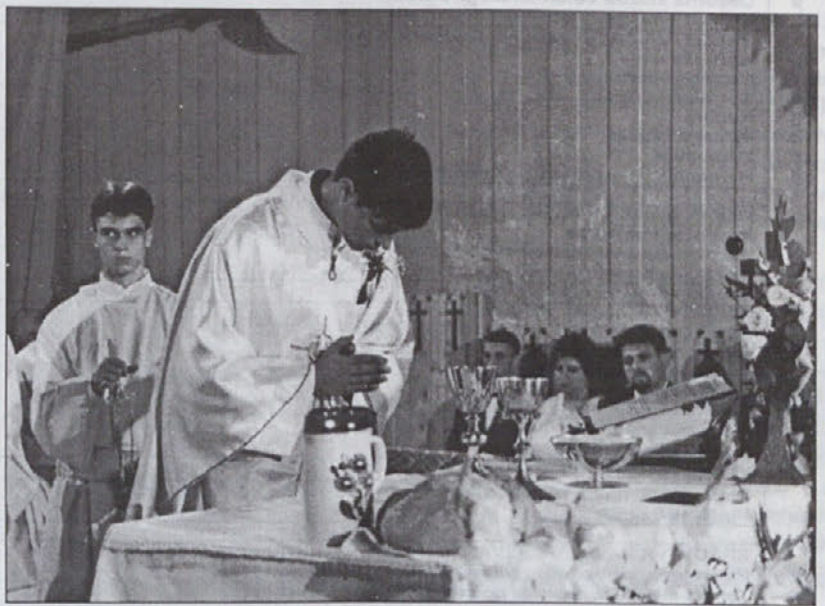
je za to priložnost izbrala prav Ilirsko Bistrico. Že pred 10. uro je spreved strežnikov, duhovnikov, novomašnika in njegovih najožjih sorodnikov na poti iz župnišča do cerkve pozdravljala množica vernikov. Ti so do zadnjega kotička napolnili trnovsko cerkev, mnogi pa so pred njo dogajanje spremljali po televizijskem monitorju. Pevci domačega Cerkevnega mešanega pevskega zbora Zvon so se zelo potrudili in pod vodstvom Nives Pirih ter ob orgelski spremljavi prof. Anice Grum ubrano in slovesno zapeli Serafsko mašo. V cerkvi so novomašnika pozdravili otroci, predstavniki župnije, pevci in skavti ter mu izročili simbolična darila. Bistvo vseh pozdravov in izrečenih misli bi mogli povzeti iz misli novomašnikove sošolke iz osnovne šole Doris, ki mu je izročila slovenski šopek z besedami: "Marijan, poklanjam ti to rožo, nagelj in rožmarin, slovenski šopek za lep spomin. Iz prejšnjih časov - za

prihodnje dni." Novomašni pridigar je bil gospod Slavko Obed, nekdanji kaplan v Ilirski Bistrici.

Po maši so novomašnika skoraj vsi navzoči tudi osebno pozdravili in mu izrekli čestitke in dobre želje. Le-tim se pridružuje tudi uredništvo našega časopisa. Novomašniku želimo veliko uspeha pri njegovem delu. Kot duhovnik je poslan na svoje prvo delovno mesto za kaplana v Idrijo. Prepričani smo, da bo ob oznanjevanju evangelija, kar je sicer njegova prva naloga, našel čas tudi za udejstvovanje na mnogih drugih področjih ter da bo tako nadaljeval tradicijo duhovnikov na Primorskem, ki so imeli in imajo ob skrbi za verne odprte oči in srca tudi za področje kulture, izobraževanja in splošnega dobrega.

Vsem nam je lahko v spodbudo, da se je v časih, ko tudi bistrško dolino zajema val pešanja gospodarstva in slabšanja medčloveških odnosov, naš rojak odločil za plemenito in odgovorno službo vernim in vsem ljudem plemenite volje.

Fotografija: Jožica Grbec

Drugi zvezek Ilirskih tem je posvečen samostanskemu šolstvu

Nova zgodovinska publikacija z naslovom "Petdeset let ponovne slovenske šole na Primorskem" je izšla v zbirki Ilirskih tem (izdaja jo Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica) kot njen drugi zvezek in je v celoti posvečena "izredno pomembnemu dogodku za slovensko šolstvo in slovenstvo". Ivko Spetič, urednik in avtor večine besedil, je skoraj tri leta zbiral gradivo, nov zbornik pa je predstavil 10. julija v enem izmed prostorov nekdanje šolske stavbe v samostanu de Notre Dame.

Čeprav je poudaril, da ni ne šolnik ne zgodovinar, je zbornik brez dvoma "spomin in zapoznela zahvala ubogim šolskim sestram samostana de Notre Dame, ki so z izjemno požrtvovalnostjo in ljubeznijo do slovenskega jezika in šole, v najhujših časih vojne, v pičlih tridesetih dneh pripravile vse potrebno za ustanovitev kar štirih šol, za njihovo uspešno vodenje in srečen zaključek šolskega leta 1943/44". Ilirskobistriški učenci in dijaki so torej že pred petdesetimi leti obiskovali pouk v slovenskem jeziku, ki ga v tistem času niso poučevali niti v enem kraju na tej ali oni strani današnje državne meje.

Drugi zvezek Ilirskih tem, ki vsebuje tudi veliko dokumentarnega in fotografske

ga gradiva, je razdeljen na več poglavij. Začenja se s Spetičevimi pesmijo "Slovenska šola", nadaljuje s prispevkom Vladimirja Čeligoja, ki na kratko opiše šolstvo v samostanu de Notre Dame med leti 1888 do 1943, sledita poglavji o zadnjem šolskem letu pod italijansko okupacijo in prvem letu ponovne slovenske šole (1943/44), podpoglavji, ki se ukvarjata s povojnimi zapisi o medvojnem samostanskem šolstvu ter koncem samostanskega šolstva, spomini s. Romane Zidar na prva tri šolska leta po kapitulaciji Italije, nekaj dijaških spominov ter daljši prispevek o praznovanju v samostanu de Notre Dame in postavitvi spominske plošče v oktobru leta 1993.

Prizadevni člani Društva za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica so se lani odločili, da bodo poleg Bistriških zapisov, večdisciplinarnega zbornika, vsako leto izdali en zvezek Ilirskih tem z bolj zaokroženo vsebino. Letošnji je bil natisnjen v nakladi 350 izvodov, naslovnico pa je oblikoval Romeo Volk.

ILIRSKÉ TĚME 2

PETDESET LET
PONOVNE SLOVENSKE ŠOLE
NA PRIMORSKEM

ZAP. ST.	I. PRIHODKI PRORAČUNA	PLAN 1996
A	PRIHODKI ZA ZAGOTOVLJENO PORABO	
1	Davek od iger na srečo	541, 000
2	Davek od dediščin in meril	1, 558, 000
3	Posebna taksa na igralne avtomate	12, 000, 000
4	Davek na promet nepremičnin	4, 020, 000
5	Prihodki od dohodnine	266, 532, 000
6	Upravne takse	182, 000
	SKUPAJ OD 1 - 6	284, 833, 000
7	Dopol. sredstva RS za fin. izravnavo	228, 978, 000
	PRIHODKI ZA ZAGOTOVLJENO PORABO	513, 811, 000
B	PRIHODKI ZA DRUGE NALOGE	
1	Republiška sredstva za inv. OŠ Kuteževo	18, 000, 000
2	Sredstva za odpravo posledic element. nesreč	29, 870, 253
3	Davek od premoženja	900, 000
4	Krajevna taksa	126, 000
5	Pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest	6, 252, 061
6	Komunalne pristojbine	33, 920, 000
7	Odškod. za sprem. namemb. kmetijskih zemljišč	1, 500, 000
8	Prihodki od lokac. dokument. in drugi izredni prihodki	2, 500, 000
9	Prihodki od obresti, vračila oskrbnin, pomoči na domu, vračila kred. drob. gosp.	8, 520, 000
10	Povračila obratovalnih stroškov	4, 500, 000
11	Prodaja premoženja - posl. pr.	7, 800, 000
12	Pror. rezerva za pokrivanje primanjkljaja	5, 600, 000
13	Sredstva požarnega sklada	4, 000, 000
14	Najemnina od poslovnih prostorov	9, 248, 727
15	Najemnina od posl. pr. občinske stavbe	9, 750, 000
	PRIHODKI ZA DRUGE NALOGE	142, 487, 041
C	STANOVANJSKI TOLAR	
1	Sredstva od prodaje stanovanj	12, 806, 000
2	Odplačilo kreditov od občanov	3, 826, 000
3	Najemnina od neprofitnih stanovanj in najemnina od ostalih občinskih stanovanj	17, 902, 026
	PRIHODKI STANOVANJSKEGA TOLARJA	34, 534, 026
D	SREDSTVA STAVBNIH ZEMLJIŠČ	
1	Nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč	46, 000, 000
2	Prodaja zemljišč	3, 000, 000
3	Najemnina zemljišč - Sviščaki	291, 000
4	Komunalni prispevek investitorjev	3, 937, 000
	PRIHODKI STAVBNIH ZEMLJIŠČ	53, 228, 000
	PRIHODKI SKUPAJ	744, 060, 067
	II. ODHODKI PRORAČUNA	
A	TEKOČI DEL	
1	SREDSTVA ZA DELO UPRAVE	
	Plače upravnega organa	
	a) bruto plače	32, 100, 000
	b) prispevki delodajalca	6, 400, 000
2	Drugi osebni prejemki	4, 532, 000
3	Materialni in drugi stroški	
	- materialni stroški uprave	17, 242, 016
	- štipendiranje	1, 290, 000
	- stroški delovanja lokalne samouprave	6, 373, 000
	- stroški za izvedbo lokalnih volitev	1, 000, 000
		68, 937, 016
4	SREDSTVA ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE	
	Sredstva za zaščito in reševanje	2, 978, 000
5	Sredstva za protipožarno varnost	11, 284, 000
6	Razporeditev sredstev požarnega sklada	4, 000, 000
		18, 262, 000
7	SREDSTVA ZA POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA	
	Varstvo kmetijskih zemljišč - iz tekočih sredstev	1, 500, 000
	Varstvo kmetijskih zemljišč - neoprabljena sredstva iz leta 1995	750, 508
8	Pospeševanje kmetijstva	6, 449, 492
9	Dežurna služba Veterinarskega zavoda	1,300, 000
		10, 000, 000
10	SREDSTVA ZA DRUŽBENE DEJAVNOSTI	
	Izobraževanje	101, 765, 000
11	Otroško varstvo	95, 976, 000
12	Socialno varstvo	50, 006, 000
13	Kultura	23, 944, 500
14	Telesna vzgoja	12, 392, 000
15	Zdravstvo	10, 212, 000
16	Humanitarne organizacije in društva	4, 181, 471
		298, 476, 971
17	GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA	
	Področje komunale	
	Plačilo komunalnih storitev v mestu	17, 700, 000
18	Plačilo komunalnih storitev v vaseh	13, 330, 000
	Skupaj komunalna infrastruktura	31, 030, 000
19	PODROČJE CESTNE INFRASTRUKTURE	
	Sredstva za vzdrževanje gozdnih cest	
	- iz prihodkov preteklega leta	1,229, 011
	- iz prihodkov tekočega leta	6, 252, 000
20	Rekonstrukcija ceste na Janeževo Brdo	4, 761, 084
21	Vzdrževanje lokalnih cest in zimska služba	24, 167, 000
22	Stroški talne signalizacije	580, 000
23	Skupaj cestna infrastruktura	36, 989, 095
24	Področje javne razsvetljave	
	Plačilo javne razsvetljave	16, 900, 000
		84, 919, 095
25	SREDSTVA ZA POSPEŠEVANJE RAZVOJA DROBNEGA GOSPODARSTVA	
	Plasma za pridobitev kreditov	6, 000, 000
26	Tekoči stroški iz naslova pospeševanja	250, 000
		6, 250, 000
27	DRUGE JAVNE POTREBE	
	Financiranje političnih strank	2, 328, 300
28	Sredstva za delovanje KS	7, 270, 000
29	Geodezija	640, 000
30	Obresti od kredit. za gosp. infrastrukturo	900, 000
31	Sofinanciranje javnih del	4, 000, 000
32	Stroški v zvezi s cenitvami nepr. emičnin in drugi manjši stroški	735, 000
33	Provizija za pobiranje komunalne takse	2, 960, 000
34	Turistična promocija občine	2, 000, 000
35	Dotacije oz. finančne pomoči raznim proslcem	1, 575, 000
36	Sofinanciranje obiska papeža	500, 000
37	Republiška sredstva za odpravo elementarnih nesreč	29, 870, 253
		52, 778, 553
38	STANOVANJSKA SREDSTVA	
	Odvod kupnin v republiški stanovanjski in odškodninski sklad	3, 842, 000
39	Provizija zavarov. kreditov in dr. bančni str.	100, 000
40	Obresti od stanovanjskih kreditov	10, 200, 000
41	Sredstva stanarin	10, 088, 111
		24, 230, 111
	SKUPAJ TEKOČI DEL	563, 853, 746
42	B. INVESTICIJSKI DEL	
	INVESTICIJE IN INVESTIC. VZDRŽEVANJE V GOSPOD. INFRASTRUKTURO	
	Investicije v komunalno gospodarstvo	
	- sofinanciranje KS iz neoprabljenih sredstev leta 1995	1, 029, 000
	- urbanizem in prostorsko planiranje	2, 389, 300
	- projekti in geodetski posnetki pokopališč	4, 821, 500
	- projekti za ureditev mejnih prehodov	2, 000, 000
	- asfaltiranje parkirišč, ureditev sanitarij in okolice na mejnih prehodih	5, 000, 000
43	Sredstva za vzdrževanje poslovnih prostorov po planu SE	2, 046, 948
		17, 286, 748
44	INVESTICIJE IN INVESTIC. VZDRŽEVANJE V DRUŽBENIH DEJAVNOSTIH	
	Na področju zdravstva	
	- iz obč. proračuna za ZD Ilirska Bistrica in ZP Podgrad	7, 500, 000
45	Na področju izobraževanja	
	- izgradnja OŠ Kuteževo - republiška sredstva	18, 000, 000
	- izgradnja OŠ Kuteževo - občinski delež	(5, 927, 950)
	- projekt OŠ Kuteževo	3, 072, 050
46	Na področju kulture	
	- neoprabljena sredstva 1995	3, 600, 934
	- investicije v letu 1996	6, 049, 500
		38, 222, 484
47	INVESTICIJE IN INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE V DRŽAVNIH ORGANIH	
	Investicije v občinski upravi	11, 000, 000
		11, 000, 000

48	SREDSTVA ZA UREJANJE STAVBNIH ZEMLJIŠČ	
	- sredstva leta 1995 po sklepu	19, 786, 588
	- tehnična dokumentacija Jasenska pila in zašč. pov. reke Reke	6, 000, 000
	- študija za izgradnjo centr. čistilne naprave	3, 000, 000
	- projekt kanalizacije Gabrije	700, 000
	- sredstva za investicije v KS	15, 750, 000
	- sredstva za investicije v pokopališča	15, 000, 000
	- sredstva za investicije v OŠ Kuteževo	9, 000, 000
	- sofinanciranje vodovoda v Cankarjevi ulici	1, 778, 000
	- provizija za pobiranje nadomestila	2, 000, 000
		73, 014, 588
	SKUPAJ INVESTICIJSKI DEL	139, 523, 820
	C. REZERVE	3, 720, 300
	II. SKUPAJ ODHODKI PRORAČUNA	707, 097, 866
	III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK OZIROMA PRIMANJKLJAJ PO BILANCI PRIHODKOV IN ODHODKOV	36, 962, 201
	IV. ZADOLŽEVANJE	
	V. ODPLAČILO DOLGA	
1	Od kreditov za komunalno infrastrukturo	7, 672, 000
2	Od kreditov za stanovanjske namene	10, 532, 000
3	Predčasno odplačilo stanovanjskih kreditov	15, 001, 779
4	Od kreditov za nakup prost. za knjižnico	718, 000
5	Od kredita za izgradnjo šole	
6	Pokrivanje proračunskega primanjkljaja za leto 1995	27, 132, 164
	SKUPAJ	61, 055, 943
	VI. PRESEŽEK PO RAČUNU FINANCIRANJA	(61, 055, 943)
	VII. PRESEŽEK OZIROMA PRIMANJKLJAJ PRORAČUNA	(24, 093, 742)

Občinski svet je po večkratnih zasedanjih dne 3. 6. 1996 sprejel Odlok o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 1996. Proračun občine je pripravljen in sprejet na osnovi veljavne zakonodaje ter meril za zagotovljeno porabo za leto 1996, ker le-ta za letošnje leto še niso oblikovana oziroma usklajena v okviru globalne bilance republike. Po teh izhodiščih naj bi občina razpolagala s cca 514 mio SIT zagotovljene porabe oziroma 35. 391 SIT na prebivalca v občini, kar je 88% povprečne zagotovljene porabe na prebivalca v državi.

Zaradi nizkega obsega zagotovljene porabe, primanjkljaja v letu 1995 (ta je znašal po zaključnem računu dobrih 27 mio SIT, če pa prištejemo še nerealizirane programe v letu 1995, ki jih pokriva v letu 1996, bi le-ta znašal še dodatnih 44 mio SIT), zaradi zadolževanja v preteklih letih ter velikih potreb proračunskih porabnikov, je bilo strokovnim službam skoraj nemogoče pripraviti usklajen proračun. Proračun izkazuje 24 mio SIT primanjkljaja.

V proračun za leto 1996 so vključena republiška sredstva za sanacijo škode po neurju v juniju 1995 v višini 30 mio SIT, ki se trošijo v skladu s sprejetim sanacijskim programom - povračila škode kmetom, popravilo poljskih poti ter sanacija lokalne ceste Janeževo Brdo-Premški most.

S ciljem, da bi pridobila dodatna sredstva, je občinska uprava prijavila na republiške razpise vrsto programov (predvsem programe vodooskrbe, kanalizacije in cestne infrastrukture) v skupni višini 365.510.000 SIT. Ko bo s strani države znano, kateri programi so odobreni in v kakšni višini, bo potrebno v okviru proračuna zagotoviti sorazmerni delež za te investicije.

V integralni proračun so vključena tudi sredstva od najemnin poslovnih prostorov ter stanarine od solidarnostnih stanovanj. Zaradi velikih obveznosti iz naslova stanovanjskega zadolževanja se sredstva uporabljajo za pokrivanje stanovanjskih anuitet, s tem pa se močno zoži investiranje in vzdrževanje stanovanjskega fonda.

Z letošnjim letom se uvaja plačevanje sorazmernega dela stroškov komunalnega urejanja zemljišča, ki ga morajo plačati investitorji pred začetkom gradnje in sicer v mestu 15%, v vasi pa 10% od izračunanih stroškov opremljanja stavbnega zemljišča.

Od skupno 744 mio SIT je 298, 5 mio oziroma 42% sredstev namenjenih za področje družbenih dejavnosti. Še vedno so navečja sredstva potrebna za dejavnost vzgoje in izobraževanja (102 mio SIT), s katerimi se v glavnem pokrivajo materialni stroški šol (sredstva za plače učiteljev krije republika) in vzdrževanje šolskih stavb. V letošnjem letu se predvideva sanacija strehe na OŠ T. Tomšiča Knežak, OŠ D. Ketteja v Il. Bistrici ter delno v Podgradu.

Sredstva za področje vzgoje in varstva predšolskih otrok so namenjena za pokrivanje plač zaposlenih v vrtcih in materialnih stroškov vrtcev ter znašajo 96 mio SIT.

Sredstva za socialno varstvo so v glavnem namenjena za oskrbnine v domovih starejših občanov; delno se iz proračuna pokriva dejavnost Centra za socialno delo, financira izvajanje pomoči na domu ter subvencionira stanarino občanom (50 mio SIT).

Na področju kulture se z letošnjim letom prenaša na republiko pokrivanje plač zaposlenih v Zvezi kulturnih organizacij Il. Bistrica; ostala dejavnost zaenkrat ostaja na nivoju občine - to je financiranje matične knjižnice, dejavnost društev - skupaj 24 mio SIT.

Sredstva za šport so namenjena za dejavnost društev s področja športa in stroške strokovne službe Športne zveze Il. Bistrica in znašajo dobrih 12 mio SIT.

Področje zdravstvenega varstva obsega zagotavljanje zdravstvenega zavarovanja občanov brez dohodkov ter plačilo mrliško ogledne službe - potrebna sredstva znašajo 10 mio SIT.

Iz naslova družbenih dejavnosti se zagotavlja pokrivanje plač delavcem na OO Rdečega križa ter minimalno sofinanciranje dejavnosti drugih humanitarnih dejavnosti in društev. Sredstva za vsa področja družbenih dejavnosti (razen hum. organizacij) so planirana v okviru normative porabe in jih mora občinski proračun po Zakonu o proračunu RS zagotoviti za posamezno dejavnost, sicer Ministrstvo za finance RS lahko ustrezno zniža zagotovljeno porabo občine.

Za komunalne storitve v mestu in na vaseh je s proračunom predvidenih 31 mio SIT, in sicer za: vzdrževanje javnih površin (nabava, vzdrževanje in obnova košaric za odpadke, čiščenje in pometanje ulic, odstranjevanje plevela, krpanje asfalta, prometna signalizacija, vzdrževanje obcestne kanalizacije), pregled in popravilo hidrantov, krasitev mesta in ostalih naselij, stroški zimske službe, plakatiranje neprofitnih prireditelj, razne čistilne akcije, zbiranje in odvoz odpadkov skupne rabe.

Skoraj 37 mio SIT oziroma dobrih 5% sredstev proračuna je namenjenih za vzdrževanje lokalnih in gozdnih cest, 17 mio SIT oziroma 2% vseh sredstev pa je namenjenih za stroške javne razsvetljave.

Za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva je planiranih 6 mio SIT, ki jih bo občina deponirala pri banki, da bi pridobila višja kreditna sredstva za potrebe drobnega gospodarstva. Prosilci bodo zaprosili za posojilo na podlagi javnega razpisa.

Iz proračuna občine se zagotavljajo sredstva za druge javne potrebe, kot so:

sofinanciranje političnih strank, delovanje krajevnih skupnosti, sredstva za geodetske storitve, izvajanje javnih del (hortikulturno urejanje mesta, izvajanje programa v varstveno delovnem centru - enoti Doma starejših občanov Il. Bistrica, prevozi stanovalcev Doma starejših občanov Il. Bistrica ter nadaljevanje programa Sonček v okviru Centra za socialno delo), 2 mio SIT je namenjenih za turistično promocijo občine, pol mio SIT za sofinanciranje obiska papeža Janeza Pavla II., poldrugi mio SIT pa je namenjen za razne finančne pomoči, dotacije.

Za zaščito in reševanje je namenjenih dobrih 18 mio SIT, 10 mio SIT za pospeševanje kmetijstva v občini, 69 mio SIT pa za delo uprave, za stroške lokalne samouprave in volitve.

Kljub velikim potrebam je za naložbe v proračunu namenjenih slabih 20% sredstev, saj so za investicije na razpolago le sredstva stavbnih zemljišč in komunalne pristojbine.

Največjo naložbo na področju družbenih dejavnosti v letu 1996 pomeni izgradnja prizidka k OŠ Podgora Kuteževo. Vredna je cca 90 mio SIT. V letošnjem letu naj bi pokrili približno polovico te naložbe s sredstvi Ministrstva za šolstvo in šport RS v višini 18 mio SIT, enaka višina sredstev pa je zagotovljena tudi v občinskem proračunu. Investicija se bo predvidoma začela v avgustu; v letošnjem letu naj bi dokončali 3. gradbeno fazo.

Za dokončanje laboratorija v Zdravstvenem domu Il. Bistrica oziroma za nadaljevanje izgradnje zdravstvene postaje v Podgradu je namenjenih 7,5 mio SIT.

Na področju gospodarske infrastrukture se iz proračuna zagotavlja skoraj 17 mio SIT sredstev za investicije v krajevnih skupnostih (ta se bodo delila na podlagi programov krajevnih skupnosti), 15 mio SIT je namenjenih za izgradnjo pokopališč. Če hoče občina konkurirati za sredstva iz programa PHARE, mora imeti ustrezno dokumentacijo, zato so v proračunu zagotovljena sredstva za izdelavo tehnične dokumentacije Jasenska pila in zaščito povodja reke Reke - 6 mio SIT, 3 mio SIT so namenjeni za izdelavo študije za izgradnjo centralne čistilne naprave, 700.000 SIT za izdelavo projekta kanalizacije Gabrije.

Iz sredstev komunalnih pristojbin, ki se zbirajo na mejnih prehodih, naj bi pokrili stroške izdelave projekta za ureditev mejnih prehodov, 5 mio SIT pa je namenjenih za asfaltiranje parkirišč, ureditev nujnih sanitarij ter ureditev okolice na mejnih prehodih.

Občinska uprava pričakuje, da bodo merila za leto 1996 le prinesla nekoliko višjo zagotovljeno porabo, s katero bi pokrili proračunski primanjkljaj oziroma namenili več sredstev za investicije.

ODMEVI

Zaščita planinskega orla ali komu so padalci trn v peti

Gospod Borut Jenko v svojem članku v prejšnji številki Snežnika navaja, da sicer ni naklonjen časopisnim polemikam, da pa so ga dogajanja v zadnjih mesecih prisilila k temu, da v časopisu opiše dogodke, ki niso zgled lepega vedenja. Vendar pa je njegov članek ravno tak, kakršno naj bi bilo ravnanje nekoga drugega, ki mu ga v članku očita: brez vsakršne mere za dober okus. Seveda ima g. Jenko vso možnost, da bralcem predstavi svoj pogled na dogajanja v zadnjih mesecih. To pa naj bi povedal na objektivni in resničljivi način in zato dokazal nekatere svoje obtožbe oziroma obrekovanja.

Spor, ki je nastal med Lovsko družino Kozlek, katere predsednik sem, in Jadralskim klubom Paljužin ni spor med županom Občine Ilirska Bistrica in g. Jenkom oziroma njegovim klubom. Vse aktivnosti v zvezi s tem problemom - prepoved letenja jadralskih padalcev - sem vodil izključno kot predsednik LD, ki je dolžna na področju lovišča, ki ji ga je z odločbo in upravljanje dodelila Občina Ilirska Bistrica, in na podlagi zakona o lovu v lovišču skrbeti za varstvo narave in gojitev divjadi. Če LD te svoje obveze ne opravlja, se ji lovišče lahko odvzame. LD je pravilno in pravočasno ukrepala proti pojavu, ki bi lahko povzročil škodo in ogrozil živalsko vrsto - v tem primeru planinskega orla, ki je v Sloveniji ogrožen in zaščiten (4. čl. Uredbe o zavarovanju ogroženih živalskih vrst, Ur. list RS, št. 57/93).

V Sloveniji je po oceni strokovnjakov le še nekaj gnezd planinskega orla. Gnezdo, ki se nahaja na področju naše LD leži v strmi steni nad Podgrajami. Od krajanov za gnezdo ve le malokdo, ker je gnezdo postavljeno v zelo skalnatem in neprehodnem področju. Orel tu gnezdi praviloma vsako leto, le izjemoma ne. Ta ptica izumira predvsem zaradi negativnih vplivov v okolju in spremenjenih pogojev, ki ji onemogočajo razmnoževanje in normalno življenje. Da je pla-

kov. Ker nismo uspeli z medsebojnim dogovorom, smo na pojav opozorili Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine v Novi Gorici. Ta se je skušal s klubom dogovoriti, da bi prenehali s skoki, vendar brez uspeha. Zato smo o problemu obvestili Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano - Upravo RS za zaščito narave. Ministrstvo za kmetijstvo je na priporočilo Uprave, novogoriškega zavoda in Društva za opazovanje in preučevanje ptic dne 14. maja 1996 izdalo odločbo o prepovedi uporabe vzletišča na Oslisah in prepovedi letenja ali jadrnanja za zmaje, jadrnalna padala, letala in podobne naprave v trikotniku Zabiče-Oslisce-Mali Razbor-Gradisce nad Kuteževim-Zabiče (odločba št. 326 - 08/96). Iz strokovne obrazložitve v odločbi je razvidno, da bo gnezdenje orla, če se ne preneha s skoki, uničeno, s tem pa bo planinski orel na celotnem področju Snežniške planote dokončno iztrebljen.

Po izdaji odločbe smo menili, da je zadeva urejena. Številčnejši skokov ni bilo več, leteli so le posamezniki. Med temi pa je bil tudi predsednik JK Paljužin g. Jenko, ki je skakal že prvi vikend po izdaji odločbe. O kršitvi smo obvestili bistriško policijsko postajo, ki pa na prijavo ni ukrepala. Uradno smo jo prosili, nakar so nam obrazložili, da policija ni pristojna za ukrepanje v teh primerih in da so za to prisojne druge službe, sami pa lahko ukrepajo le, če jih kdo prosi za pomoč. Tudi pristojne inšpekcijske službe ne ukrepajo - verjetno zaradi organizacijskih težav. JK Paljužin pa še vedno nadaljuje s skoki.

23. junija 1996 so celo nameravali organizirati državno prvenstvo v skokih. Kljub temu, da jim Upravna enota Občine Il. Bistrica ni izdala dovoljenja, bi bili prvenstvo - če jim tega ne bi preprečilo slabo vreme - bržkone izvedli, saj se je tega dne zbralo precej padalcev. Dokaz več za to je, da so že prejšnji dan na 19 mestih "markirali" cesto od Zabič do Goljakov, ki vodi na odskoči-

Ena od neokusnih oznach, ki so jih jadralski postavili ob javni cesti do vzletišča.

ninski orel doma tudi na našem področju znajo povedati prav jadralski, ki neizmerno uživajo v zraku, ko orel leti vzporedno z njimi, ker bi rad pregnal vsiljivca iz svojega življenjskega prostora.

V lanskem letu so jadralski padalci začeli s posamičnimi skoki s področja Oslis nad Zabičami (vzhodno od gnezdišča orla) in od tu letijo proti jugozahodu nad gnezdiščem. Ko so bili skoki le občasni, tem v LD nismo posvečali večje pozornosti. Konec letošnje zime in v začetku pomladi pa so jadralski bistriškega in tudi drugih slovenskih klubov začeli odskočišče na Oslisah uporabljati množično. Prvotno ustno, nato pa še pisмено opozorilo, naj na tem področju ne izvajajo skokov, nista zalegli. Opozorili smo jih, da imajo na področju Kozleka, kjer že izvajajo skoke, primerno odskočišče, ki ni moteče, vendar so zatrdili, da imajo problem z lastnikom. Po pripovedi samih letalcev pa vzrok ni v lastništvu ali neprijetnem odskočišču, pač pa zajec tiči v nekem drugem grmu: če hoče skakati s Kozleka, se moraš povzpeti na vrh peš z vso opremo vred, na odskočišče v Oslisah pa se gospodje športniki kar pripeljejo.

Njihov predsednik mi je zatrjeval, da ni zakonskih omejitev, ki bi prepovedovale izvajanje sko-

šče. Ne gre zgubljati besed o tem, da so za seboj pustili 19 oranžnordečih posprejanih dokazov o svojem spoštovanju in ljubezni do narave.

Kdo ima v tem sporu prav - lovci ali jadralski - naj odločijo zakonodajci, strokovnjaki in ekološko osveščena javnost. Če bo ugotovljeno, da smo v zmoti, bomo to priznali, odgovornost za uničevanje okolja pa bo v tem primeru morala družba v celoti prevzeti nase. Kot državljan demokratične Slovenije pa se sprašujem: kako lahko nekdo opravlja določeno dejavnost brez dovoljenja in zakonske regulative (uporaba zračnega prostora), kdo lahko opravlja dejavnost na posesti nekoga drugega (odskočišče brez soglasja lastnika), kako lahko nekdo brez soglasja pristojnega organa opravi označitev ob javni poti, ali je gol užitek peščice ljudi več vreden kot narava, na katero smo vsaj nekateri ponosni, da jo imamo še vedno dobro ohranjeno?

Pred časom je prav nekdo izmed njih zapisal, kako lepa je narava v tem predelu. Res je lepa in za vse jo je dovolj. Toda do kdaj bo še taka, če je ne bomo branili pred uničevanjem? Ali bo drugo leto nad to naravo planinski orel še razprostil svoja krila?

Predsednik LD Kozlek: mag. Stanislav Prosen

ODMEVI

Odgovor Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica

Dežurna zdravnica dr. Dorotea Gastovič-Bebić: "Ko sem prebrala članek z naslovom 'ODNOS DEŽURNEGA ZDRAVNIKA DO PACIENTA' v časopisu 'Snežnik' in kasneje v 'Primorskih novicah', sem hotela zaradi neokusnega in neargumentiranega osebnega napada napisati samo to, da ne želim razpravljati s pacientom o moji slovenščini, še manj o moji strokovnosti. Če ima pacient pripombo, naj se obrne na vodilne v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica."

V dialogu pacient - dežurni zdravnik je težko biti arbiter, ker nisem bila priča. Moje mnenje in mnenje kolegov zdravnikov je, da je pritožba obšla redne poti do katerih ima pacient pravico: strokovni svet zavoda, direktor.

Zaradi boljšega razumevanja tega odnosa in odnosa zavarovalnice do obeh pa naslednje: Občini Ilirska Bistrica z manj kot 15.000 prebivalci po standardih sploh ne bi pripadala dežurna služba, vendar spadamo v nekaj redkih izjem v slovenskem prostoru, ki jo kljub temu imamo.

Naš financer je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZVS), s katerim se vsako leto dogovarjamo o obsegu dela in s tem v zvezi o višini sredstev, ki nam jih bo za to namenil. S kadri, ki nam jih priznava ZZVS smo na minimalnih standardih in tako le s težavo organiziramo 24-urno neprekinjeno zdravstveno varstvo. Zdravniki domačini smo samo trije, ostali kolegi se vozijo z Reke - očitno Ilir-

ska Bistrica ni dovolj zanimiva za ostale slovenske zdravnike.

Res je, da zavarovalnica plačuje v času dežurstev samo nujno medicinsko pomoč, vse ostale storitve, ki pa so morda za pacienta nujne in neprijetne, ne plačuje - po zadnjih kontrolah, ki jih izvajajo, nas lahko celo kaznuje s tem, da nam odšteje trikratno vrednost neupravičeno opravljenih storitev.

Res je, da smo zavarovani vsi, zato imamo pravico do zdravstvenih uslug, njihova kvaliteta pa je odvisna tudi od opremljenosti in kadrovske zasedenosti zdravstvenih ustanov, kar pa je v Sloveniji zelo različno.

ZZVS, kamor se stekajo sredstva, nam ob sklenitvi zavarovanja ne pove, da so naše pravice omejene - to neprijetno nalogo naprti zdravnikom in tu se lahko porodi konflikt ali pa korekten odnos, za katerega se morata truditi oba. Včasih je to težko, ker smo tudi zdravniki kljub vsemu samo ljudje.

Direktorica:

dr. Ivica Smajla, spec. pediater

ZDRAVSTVO

Kaj bi morali vedeti o klopah (Ixodiosis)

Po določilih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZVS) puljenje klopi ni nujna medicinska storitev, zato se jo v dežurstvu (ob nedeljah in praznikih) plača kljub obveznemu in prostovoljnemu zavarovanju - to pomeni, da pacienta obravnavamo kot samoplačnika. V času povečane nevarnosti bi rada vsem občanom posredovala nekaj osnovnih navodil za zaščito pred klopi ter na kratko spregovorila o njihovem odstranjevanju in opazovanje telesa po odstranitvi.

V Sloveniji je iz epidemiološkega vidika pomemben klop (*Ixodes ricinus*), ki živi v gozdnem grmičevju in vse pogosteje v travi.

Klop je prenašalec meningoencefalitisa in lymške boreliozе. Na mestu, kjer se klop zavrti v kožo, se pojavi srbeča, rožnata bunčica, katere okolica je vneta. Ko se klop napije krvi lahko postane velik kot grah. Pogosto ga človek odtrga, glava ali vsaj želo pa ostane v koži in povzroča vnetje.

Pika klopa ne moremo popolnoma preprečiti, lahko pa to možnost zmanjšamo: ustrezna obleka (prilegajoča in gladka obleka svetlih barv), primerna obutev (čevlji, športni copati) in sredstva, ki odganjajo klope in druge insekte (z njimi se namažemo po telesu in jih lahko kupimo v vsaki lekarni), spadajo med varovalne ukrepe.

Klopa, ki se je priseljal moramo odstraniti čimprej, čeprav nas lahko okuži takoj, ko se prisela ali pa nas samo piči. Klopa najlaže odstranimo tako, da mu s kosom vate, namočenim v olju, vazelinu, petroleju ali glicerinu, preprečimo dotok kisika in ga tako zadušimo - vato tiščimo na klopu kakih 10 minut ali več, ne smemo pa ga odtrgati, ampak ga odvijemo kot vijak v nasprotni smeri urinega kazalca.

Borelioz

Če se pojavi na koži na mestu pika ali drugje značilni rdeč kolobar s centralno svetlino, je potrebno takojšnje zdravljenje. Cepiva proti boreliozni ni.

Klopni meningitis

Cepivo proti tej bolezni poznamo. Cepite se lahko v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica v hladni polovici leta.

Dr. Ivica Smajla

Zahvala

Bolniki z neozdravljivo boleznijo multiple skleroze, člani in članice Društva MS Slovenije iz Ilirske Bistrice in bližnjih vasi, smo imeli v maju in juniju letos skupinsko terapijo. Od 14 članov iz Občine Ilirska Bistrica se nas je gibalnih vaj ob torkih redno udeleževalo 8-10. Terapijo smo izvajali pod vodstvom Ines Lenček, fizioterapevke Zdravstvenega doma Il. Bistrica.

Prostore za izvajanje terapije smo dobili na razpolago v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica, kjer je možen tudi dostop za težje prizadete invalide na vozičkih. Te lovadba je, poleg druženja, bolnikom MS nujno potrebna. Zaradi poletnih mesecev in dopustov smo jo sicer začasno prekinili, v septembru pa nameravamo z vajami nadaljevati.

V imenu bolnikov, ki smo redno prihajali na terapijo, se za humano pomoč zahvaljujem vsem, ki so nam jo omogočili, še posebej pa Mariji Šlenc Zver (Dom starejših občanov Ilirska Bistrica), dr. Ivici Smajla, direktorici Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica, in fizioterapevki Ines Lenček.

Pepca Mihelj, poverjenica Društva MS za Il. Bistrico-Postojno

OGLASI

PAPIRNICA
LineaArt

6250 Ilirska Bistrica • Bazoviška 19 • 067/42-077

Nudimo vam že vse za
NOVO ŠOLSKO LETO:

- * nahrbtniki od 2.600 SIT dalje
- * nahrtniki INVICTA, SEVEN
- * zvezki A4 od 109 SIT dalje
- * zvezki Werkerke, SEVEN
- * mape A4 od 82 SIT dalje
- * kvalitetne šolske škarje
- * velika izbira šolskih peresnic
- * mape 4 rinke HARLEY DAVIDSON, VIRTUAL, SEVEN, POLICE
- po ugodnih cenah
- * barvice od 210 SIT dalje

VABIMO VAS K NAKUPU KVALITETNIH STVARI PO UGODNIH CENAH!

Foto atelje
Emil Maraj
telefon 067/81-029

Izredno zanimiva in ugodna
ponudba ljubiteljem fotografije

Cenjene stranke obveščamo, da bomo imeli dosedanje cene za izdelavo amaterskih fotografij do konca avgusta, čeprav so se povečale že v maju. Izkoristite Izredno nizke cene in poskrbite, da Vam filme iz letošnjega dopusta izdelamo še letos.

NOVO • NOVO • NOVO • NOVO

- * IZDELUJEMO FOTOGRAFIJE STARIH SLIK BREZ NEGATIVA
- * FOTOGRAFIJE IZ DIA FILMOV
- * ČRNO-BELE FOTOGRAFIJE VSEH FORMATOV
- * DISPLEJ FOLIJE FORMATA A4

Se priporočamo!

GOSPODARSTVO

Drugačni časi tudi za ilirskobistriške obrtnike

Območna obrtna zbornica Ilirska Bistrica in Občina Ilirska Bistrica sta 29. in 30. junija priredili tradicionalne Bistriške dneve, ki za razliko od preteklih let niso potekali na Placu. 2. razstava izdelkov in storitev bistriških obrtnikov je bila postavljena v dveh velikih šotorih na roketnem igrišču v Športnem parku Nade Žagar, kjer so nastopale tudi glasbene in folklorne skupine. Razstavljalci žal niso imeli sreče z vremenom in so bili v noči iz sobote na nedeljo zaradi močnega naliha prisiljeni umakniti svoje izdelke in stojnice iz šotorov. Letos je bilo še posebej slesno zato, ker so ilirskobistriški obrtniki poleg razstave odprli tudi prenovljene prostore obrtnice zbornice in v prireditvi vključili še 13. regijske športne igre obrtnikov, ki se jih je udeležilo več kot 400 tekmovalcev iz desetih območnih obrtnih zbornic Primorske in Notranjske, ter spust za čisto Reko.

Območna obrtna zbornica Ilirska Bistrica je po besedah sekretarke **Alenke Penko** letošnje Bistriške dneve soorganizirala zato, ker je dobila s spremembo zakonodaje pred dvema letoma dodatna pooblastila na področju izdajanja obrtnih dovoljenj in vodenja obrtnega registra, z vsem tem pa je želela seznaniti tudi širšo javnost. Povedala je, da po novem vsaka zasebna pridobitna dejavnost ni več tudi obrtna dejavnost. Območna obrtna zbornica sprejema v svoje vrste le fizične osebe in gospodarske družbe, ki opravljajo proizvodne ali storitvene dejavnosti na podlagi individualnih naročil v majhnih serijah, serijska proizvodnja pa ne sme obsegati pretežnega dela dejavnosti.

Ilirskobistriški obrtniki imajo svoje združenje že od leta 1965 in je danes eno izmed manjših v Sloveniji, saj šteje 425 članov (408 samostojnih podjetnikov in 17 gospodarskih družb; prevladuje gradbeništvo, sledijo še prevoznništvo, gostinstvo, proizvodnja kovinskih izdelkov, osebne storitve in ostale dejavnosti). V začetku je združenje delovalo na prostovoljni osnovi in svojih prostorov ni imelo vse do leta 1980. Po dolgih letih zbiranja denarja (investicija je vredna nekaj manj kot 200.000 DEM), so domači obrtniki skoraj v celoti prenovili zgornje nadstropje stavbe v centru mesta.

Po vzpostavitvi državne meje, ki je zelo prizadela ilirskobistriško gospodarstvo in kmetijstvo, sta prav malo podjetništvo in obrt marsikomu omogočila izhod iz stiske, čeprav so se morali mnogi otepati neznanja, finančnih omejitev in še marsičesa drugega. Podjetništvo in obrt, so zapisali obrtniki v posebnem katalogu, v katerem je opisana zgodovina obrtništva v občini in kratka predstavitev vseh 43 razstavljalcev, "že zdavnaj nista več prestiž, ampak življenjska nuja", zato sta v spremenjenih razmerah na ilirskobistriškem verjetno edini možnosti za odpiranje novih delovnih mest.

Podobno prepričanje je na svečanosti ob odprtju prenovljenega doma izrazil tudi župan **Stanislav Prosen**. Čeprav se vsi skupaj premalo zavedamo, kako pomemben del narodnega dohodka ustvarjata obrt in podjetništvo v celotnem gospodarstvu in koliko ljudi zaposlujeta, "se trend nadaljuje kljub neprijaznemu finančnemu okolju začetnike, nerazvitim načinom

pomoči malemu gospodarstvu in dolgotrajnim postopkom pridobivanja dovoljenj, potrebnih za pričetek poslovanja. V naši občini, ki šteje 14.230 prebivalcev in ima 4.421 zaposlenih, je registrirano kar 520 samostojnih podjetnikov, ki zaposlujejo 380 delavcev." Žal je med delodajalci največ lastnikov trgovin, proizvodna dejavnost pa se le počasi uveljavlja. Po županovem mnenju je za to krivo pomanjkanje idej in odločnosti ter premalo pomoči s strani države, ki bi morala v veliko večji meri omogočati začetek opravljanja zasebne dejavnosti oziroma samozaposlovanja tudi na področju turizma in nekaterih panog kmetijstva.

Občina Ilirska Bistrica je v preteklih letih podpirala podjetnike in obrtnike z ugodnimi krediti, pomagala je zgraditi komunalno infrastrukturo v obrtni coni in marsikomu sofinancirala posodobitev ali nakup proizvodne opreme. To namerava početi tudi v prihodnosti, saj veliko pričakuje od lokalnega centra za pospeševanje drobnega gospodarstva.

EKOLOGIJA

Varno z nevarnimi snovmi

Podjetje Petrol Transport iz Ilirske Bistrice si je v skoraj petdesetih letih obstoja pridobilo veliko izkušenj pri prevozu nevarnih snovi, ki jih je na slovenskih cestah vsak dan več. Zagotavljanje varnosti pri prevozu nevarnih snovi in uspešno posredovanje v primerih izlitij je postalo v zadnjih letih nujnost tudi na slovenskih cestah, čeprav še vedno ni jasno, kdo bi pravzaprav moral skrbeti za oboje - država, gasilci ali prevozniki. Slovenija se s tekočimi energenti oskrbuje iz rafinerije na Reki in iz koprškega skladišča, vse prometne povezave pa potekajo po kraškem področju, ki je še posebej občutljivo za onesnaženje podtalnice. Da bi prikazali uveljavljen način reševanja ob izlitjih nevarnih snovi na cestah, so člani Transportove intervencijske skupine s pomočjo gasilcev v petek, 26. junija, pred številnimi gosti, med katerimi je bil tudi Miran Bogataj, poveljnik Civilne zaštite Republike Slovenije, izvedli ekološko reševalno vajo "Reka".

Začela se je z inscenirano nesrečo, ki naj bi se zgodila v bližini Markovščine, kraja na cesti Kozina - Reka. Trčenje cisterne in osebnega avtomobila je povzročilo, da je iz prevrnjene cisterne začela iztekati nevarna snov. Po že ustaljenih načinih obveščanja, prihodom policistov in gasilcev, so Transportovi reševalci - dva sta prvič preizkusila novi zaščitni obleki, pravzaprav skafandra, ki preprečujeta kakršenkoli stik reševalca z okolico - najprej identificirali nevarno snov, nato pa preprečili njeno nadaljnje iztekanje z napihljivimi blazinami in bazenom ter pripravili vse potrebno za prečrpavanje nevarne snovi v rezervno cisterno. Na koncu so morali reševalci, ki so tudi na vaji pokazali visoko stopnjo usposobljenosti, še skozi poseben šotor za dekontaminacijo.

Slovenija bi vsekakor potrebovala več podobnih skupin, saj je odpravljanje posledic nesreč, v katerih pride do izlitja nevarnih snovi, eno izmed najzahtevnejših strokovnih opravil v celotnem sistemu zaštite in reševanja. V Petrolu Transportu imajo organizirano neprekinjeno ekološko in gasilsko službo, kar

Reševalci in gasilci po prihodu na kraj nesreče

po zatrdanju direktorja **Roberta Muhe** za podjetje predstavlja velik strošek, ki ga je težko vgraditi v tržno ceno storitev. Čeprav se vsi zaposleni zavedajo možnih posledic dejavnosti podjetja, je prepričan, da v teh prizadevanjih ne bi smeli ostati sami, saj je Transportova intervencijska skupina že večkrat posredovala v primerih ekoloških nesreč (nazadnje lani pri Razdrtem), ki bi lahko ogrozile varnost in zdravje večjega števila ljudi.

Postavljanje šotora za dekontaminacijo

Zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini

Zavarovalnica Triglav

Projekt Življenjski krog Zavarovalnice Triglav zajema tiste zavarovalne oblike, ki so neposredno povezane z življenjem, zdravjem in delovno sposobnostjo posameznika, torej z vrednotami, ki so nepogrešljive za vsakogar. Tokrat bomo spregovorili o zdravstvenem zavarovanju na potovanjih v tujini.

Ljudje vse raje potujemo, saj na dopustih in potovanjih spoznavamo nove kraje in ljudi, doživljamo lepe stvari, ki postanejo prijetni spomini. A tudi pri najbolj skrbno načrtovanih potovanjih se lahko zgodi kaj nepredvidenega, nezgoda ali bolezen; pogosto je to povezano z visokimi stroški. Zato vas želimo seznaniti s prednostmi zdravstvenega zavarovanja na potovanjih v tujini, ki smo ga pripravili v Zavarovalnici Triglav.

Zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini vam zagotavlja zavarovalno kritje za nepredvidene bolezni ali nezgode, ki vas doletijo kjerkoli v tujini. Sklenitev te oblike zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav omogoča uporabo storitvene mreže Mercur Assistance, ki je razporejena po vsem svetu. Storitve te mreže so vam na voljo 24 ur

ŽIVLJENJSKI KROG

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Zavarovalnica Triglav
postojna

tradicijska
varnost
znanje
prijaznost

na dan, sporazumevate pa se lahko v nemškem, angleškem ali francoskem jeziku. Tako v tujini ob nesreči ne boste sami.

Če v tujini potrebujete nujno medicinsko pomoč, vam Zavarovalnica Triglav s pomočjo svojih partnerjev organizira ustrezno zdravstveno storitev, priskrbi zdravnika in zdravila, organizira potrebne prevoze in položi denarni depozit. Prednost tega zavarovanja je tudi v tem, da vam ni potrebno skrbeti, kdo bo poravnal stroške zdravljenja. Plača jih Mercur Assistance ali pa vam jih na podlagi predloženih računov takoj po vrnitvi domov povrne Zavarovalnica Triglav.

Zavaruje se lahko vsakdo, ki se odpravlja na potovanje v tujino. Obstajajo trije možni načini zavarovanja:

- posamično zavarovanje za posameznike in njihove družinske člane;
- skupinsko zavarovanje za naključno sestavljene skupine;
- kolektivno zavarovanje za člane podjetij in organizacij.

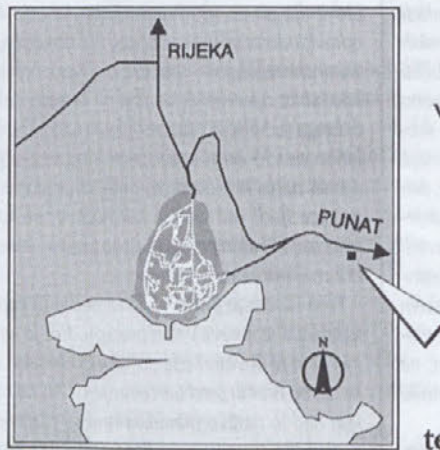
Vsa dodatna pojasnila lahko dobite pri območni enoti Zavarovalnice Triglav v Postojni.

OGLAS

V mestu Krk na otoku Krku oddajamo apartmaje A kategorije za dve, tri, štiri in pet oseb.

Cena za posteljo in vse ostalo udobje se giblje v razponu od 18 - 25 DEM na dan.

Informacije in rezervacije:
tel. 00 385 51 221 720

Poletni čas, o čem presneti ...

Tudi tokrat bom pričel z vremenom. Slovenci poznamo slabo vreme, dobro vreme, spremenljivo vreme, pretežno tako in tako vreme ... Pod nujno moramo uvesti nov pojem - noro vreme, saj drugače tega, kar čutimo te dni zaradi meteorologije na naši koži, v naših kosteh, glavah in dušah, drugače ne morem opisati. Nore krave, noro vreme - uvoz iz Evrope! Vremenske avanture so vplivale na skorajda vsa dogajanja na naši zemljepisni dolžini in širini.

Začnimo s čudežem. Prav ste prebrali. Česa takega se v Il. Bistrici oziroma Trnovem (da se ne bi zameril trnovskim združiteljem ali separatistom) še ni zgodilo. Slovenska TV je prvič v zgodovini našega naroda neposredno prenašala neverjetni dve uri dolgo oddajo Nova maša. Seveda se bomo o naravi dogodka - ali je bil čudež ali ne - prepričali šele čez čas na preprost način: po letu ali dveh bomo televizije vprašali, kdaj bo Bistrica spet na vrsti. Če se bo odgovor glasil, da so 7. julija 1996 izpolnili normo za naslednjih 20 let, se bo čudež takoj prelevil v naraven pojav oziroma običajen odnos državne TV do enega od slovenskih slepih čreves.

Deset dni pred "čudežem" ali čudežem je igrišče pred Kindlerjevim parkom postalo šotorišče. Nepoučenemu domačemu turistu je bilo takoj jasno, da bo tu potekala vaja NNNP '96 ali Nič nas ne sme presenetiti. To je tisti šov s puncami v oblekah Rdečega križa, umetnim dihanjem na lutkah in podobnim. A ni bilo ravno tako. V šotirih smo si lahko ogledali solidno razstavo - eno izmed točk iz programa Bistriških dnevnov, ki so se pričeli s svečano otvoritvijo novega doma obrtnikov. Prelepa stavba je bila za razliko od večine drugih poslopij v našem kraju po vojni obnovljena najmanj štirikrat, tokratni kakovostni preskok pa je bil ogromen. Stavba sedaj spada v klaso bank, zavarovalnic, menjalnic, novega bencinskega kompleksa, republiške uprave, videovizije in glasbene šole. Slišati je, da se tudi "provizorij" bori za vstop v isti register. Pravijo, da ga bodo podrli in sezidali novo hišo. Bilo bi lepo, če bi kdo kaj podobnega storil tudi s tisto stavbo poleg hotela Turist ...

Preidimo na že omenjene Bistriške dneve. Po začetnih obveznih govorih je nastopil trio Snežnik, ki nas je, oblečen v noše, spet prepričeval, da je naša gora del alpskega gorstva. Lepo je, da ansambel nastopi v takšnih oblekah v Ameriki ali Avstriji, doma pa to ni najbolj fajn. Izgleda, da fantje ne poznajo regionalističnih tendenc ...

Ne boste verjeli, a šotorišče je ponoči zajelo neurje in zjutraj je zaradi poplave zares postalo prizorišče NNNP. Na srečo se je vreme umirilo in "Dnevi ..." so spet potekali po začrtani poti. V nedeljo zvečer smo nastopili tudi mi, muzika Bistric. Bili smo (po obnašanju) prave zvezde. Mnogi poslušalci smo pustili čakati kar trideset ure. Priznajte - to si lahko privoščijo samo zelo zna-

atomiških central, ki jih vodijo pravi strokovnjaki in za katere velja, da zaradi njih za kakršnokoli katastrofo ni šans.

Tistih neumnosti iz Haaga mi je dovolj. Obtožujejo Mladiča, ki je le general in samo izpolnjuje ukaze nadrejenih. Pravijo, da je kriv zločina proti človeštvu. Po mojem bodo njemu in pesniku Karadžiću čez 50 let postavili spomenik, saj sta ravno onadva pregnala zadnje Turke tja, kamor spadajo - iz Evrope proč, seveda. 1000 porušeni minaretov ne pomeni nič proti Alhambri, ki bi jo morali Španci nemudoma uničiti, saj se bodo sicer Mavri ali Saraceni ali kakor se že kličejo še spomnili in se hoteli spet vrniti v svoje svete kraje. Se spomnite spektakla, ko je padel Stari most v Neretvo? Ni ga granatiral general, ampak general, kar je v tem primeru nerelevantno. Slovenci smo pri akciji sodelovali le medlo in z veliko zamudo. Za tistih par Bosancev, ki so še ostali v Bosni, smo uvedli le vize, namesto da bi jim kategorično prepovedali vstop v našo domovino.

Še nekaj drobtin:

- Generala Lebeda krasi voluminozen glas. V Borisu Godunovu bi lahko pel katerokoli basovski vloga.

- Čestitke veljajo gostincem, ki so na dirki Il. Bistrica-Šembije prodajali pijačo v minimalnih količinah in tako pazili na naše zdravje. To so storili tako, da so sredi dogajanja prenehali točiti pivo, ker jim ga je zmanjkalo.

- Proslava, 25. junija. Kons 5: kons je konspiracija. Številka 5 simbolizira pet let neznank in lova v kalnem. Gnoj je zlato pomeni, da je naša dežela pretežno agrarna in potrebuje za bio prehrano hlevski gnoj in ne kemije. V teh časih je kompost in dober gnoj zlata vreden. 0 = pomeni, da si prah in da se v prah povrneš. Zakaj torej toliko negodovanja zaradi proslave ob dnevu državnosti? Frane je rekel, da so na proslavi tistega, ki je lezel po zidu zavezali preko pasu, kar je zelo čudno, saj ponavadi rečemo "štrik za vrat" in ne "štrik okoli pasu".

- K. je izjavil: "Živimo v demokraciji, zato pazite, kaj govorite!"

- Zaposlene v Grafiki so postale poklicne gospodinje. Čestitamo.

- Kdo živi normalno življenje? Samo upokojenci. Ostalo prebivalstvo je brez dela ali pa nori za denarjem. Slovenski upokojenci se, za razliko od drugih Evropejcev, ki se upokojijo pri 58, 59 ali 60 letih starosti upokojijo pri povprečni starosti 52 let. Pravi raj na zemlji je torej pri nas, ne na Zahodu.

- Starejša mamca so rekli: "Moji trije: Frane, Pepe in Tone so šli z istim izvidom v penzijo. Izvid pa je bil od Janeza, ha, ha."

- Moja investicijska družba je poslala pomankljiv vprašalnik. Vprašanja so se glasila takole: Kdaj pričakujete prve dividende? Prihodnje leto? V naslednjih treh letih? Po letu 2000? Ne

ve ... Manjka le pravi odgovor: Nikoli! Dru-go neprimerno vprašanje je bilo: Kakšen odnos imate do Vaših delnic? Možni odgovori: Obravnavam jih kot dolgoročno naložbo. Takoj bi jih prodal na borzi. Ne vem. Tudi tu manjka pravi odgovor: Obravnavam jih kot naložnico, ki jo bom lahko vnovič ob sv. Nikoli!

Vsem, razen tistim, ki so mi zoprni, želim nekoliko bolj toplo poletje. Predvidevam recipročnost.

Dimitrij Bonano

PREMSKE RAZGLEDNICE

Regijski raj pod Snežnikom

Spet smo skupaj. No ja, prepogosti obiski lahko postanejo ne samo dolgočasni, ampak celo nadležni. Tega je tokrat kriv urednik, ki nama je z D. B-jem skrajšal julij kar za polovico; baje gre na dopust, zato sva prisiljena pisati stvari, ki se še niso zgodile. Morala si bova pač kaj izmisliti. Kdo pa še danes sploh govori ali piše resnico? Človek res ne more vsem hkrati ustreči in tako je tudi s pisanjem. Če samo nergam, mi pravi-jo, da sem "najeti vničevatelj", ko pa bi rad nekoga pohvalil, je še bolj narobe, "ker da se nič ne ve, če si to res zasluži ...".

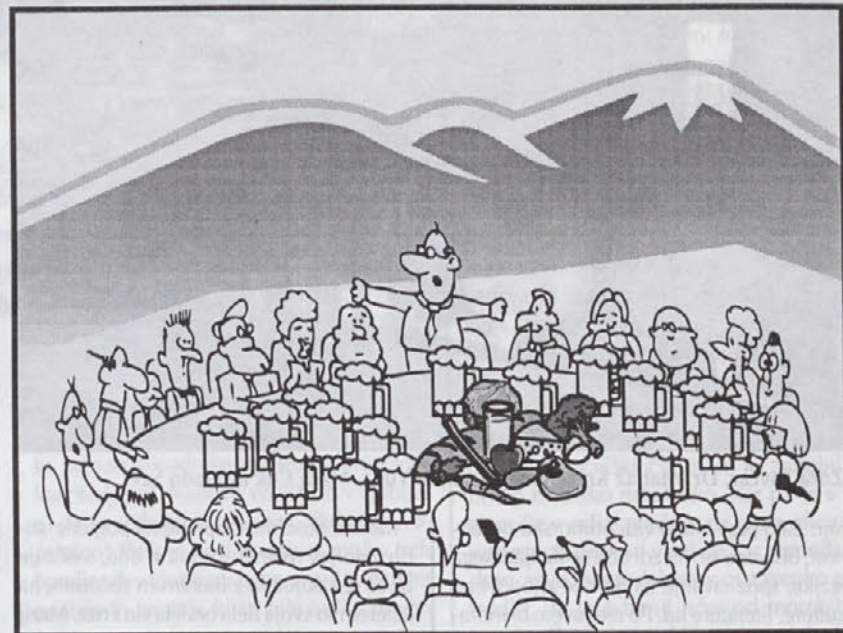
Po novonastalih občinskih kuloarjih takšni pritlehni umotvori hitro dobijo krila vse do razsežnosti nacionalne katastrofe. Na svoja ušesa sem namreč slišal nekega vročeglavca, kako je (seveda v njegovi odsotnosti)

ponarodelo Šifrerjevo pesem, ki gre po mojem spominu približno takole:

*Šel bom živet na Kras
(v bodoči regijski park),
kupil tam si par klobas
in ko me bo načel dolčas,
bom šel v najbližjo vas ...*

*Šel bom v slabo gostilno,
šel bom med slabe ljudi,
nalil si najslabšega vina
ter zapil se s hinavci do belega dne!*

*Ker vse manj je slabih gostiln,
vse manj je slabih ljudi,
vse več pa je tistih, ki iz ust
se prepogosto med jim cedi ...*

grozil Marjoto, češ, da ga "po nemarnem v cajtenge deva". Naj zahvali Boga, da piše o Prešernovi ulici, kjer živijo literarno nezanimivi ljudje, da ne rečem celo povprečni-ži, ki si res ne zaslužijo, da bi jih sploh omenjal. Nekaj takšnih že poznam, a naša rubrika ni prostor za moralno presojanje ljudi. Midva piševa humor, ne grozilnih pisem in če komu kaj ni všeč, naj se lepo loti pisanja, pa bomo potem videli. Če se stanovalcu ne morejo zediniti, ali bi kurili na drva ali na plin in kje bi sadili solato, so si sami krivi da jih vlačimo po časopisu, ker ta sicer nepomemben problem lahko preraste v resno politično krizo, kakršna je izbruhnila v Mostarju. V tem primeru bo potrebno v tej ulici uvesti posebno županstvo, nekakšen komisarjat, ki bo stvari spravil v red. To bi bila seveda mamljiva priložnost za našega Zlatka, saj bi se kot novi župan Prešernove ulice lahko takoj odcepil od Bistrice ter se priključil nastajajočemu regijskemu parku, ki naj bi se raztezal na ozemlje več občin, podobno kot Cazinska krajina v Bosni. Meje nove občine bi bile takorekoč neomejene oziroma poljubno raztegljive po potrebah in željah župana. Prešernova ulica bi postala občinski center, iz provinc bi dobivala drva ter tako rešila vse svoje energetske težave. Tudi solate jim tamkaj ne bi bilo treba več sejati, ker bi za vse skrbeli novi podložniki. Vprašujem se, kaj bo z nami tostran Timava? Nas bodo spet odrezali od sveta, kot so nas vedno doslej? Lepo bi bilo, ko bi nas sprejeli v park, da bi se potem jelani lahko mirno pasli, kjer bi jim pasalo. Tistih par kmetov, ki tu še vegetirajo, bi lahko preselili recimo na Kozlek, kjer bi pazili padalce, da ne bi vznemirjali planinskega orla ter plašili ovac. Za ostalo naj poskrbi oblast, ker ljudstvo tako zamotanih stvari itak ne zapopade, zato je bolje, da sploh ne ve zanje, sicer bodo v naši ambulanti spet polne čakalnice. Ker smo vprašanje regionalnega parka načelno rešili, lahko v miru zapojem tisto že skoraj

Rekli boste - ta misli na naš bodoči regijski raj pod Snežnikom! Res je, vendar ima ta raj nekaj falimentov, ki jih lahko kar naštejemo: neurejene obvoznice skozi glavno mesto, neprilagojenost naših zaščitnikov ter darčev, ki da baje nadlegujejo ljudi. Nena-zadnje se moram spotakniti tudi ob dediču ZSMS, našo omladino ter klub MKNŽ, ki pridno nadaljuje njeno slavno tradicijo. Berem, da se nekaj pritožujejo čez našo policijo, ki po potrebnem legitimira njihove goste, drugič spet, da jih žalijo skavti in jim podtikajo podrepništvo s pokojnimi političnimi organizacijami. Te stvari naj rešujejo med sabo in ne na straneh Snežnika, ki so namenjene resnim stvarim. Prav? Če ne razčistijo, kaj je kdo, bodo prihodnjega 25. maja ob dnevu mladosti skavti in taborniki skupaj nosili občinsko štafeto na Kozlek, kjer jo bodo predali našemu županu ali pa kar vodji tabornikov. Lahko bodo nosili svoje uniforme, kar zaenkrat še ni prepovedano, saj to niso paravojaške formacije, ampak del civilne družbe. Važno je, da razrešimo te male rajske napake ...

Preden zares končam, bi rad pozdravil še dve naši "posvojeni" gospe iz Postojne, ki skrbita za splošno higieno: ena za tisto, kar devamo v usta, druga pa za tisto, kar prihaja iz njih, se pravi za čistost besede. S tem mislim na Simono H. in Božo B., ki sta napol naši takrat, kadar ju potrebujemo. Pri nas namreč nikogar ne plačujejo, ker nikoli nimajo denarja za kulturo, kaj šele za neoporečna živila. Vse je bilo in zeleno z občinskimi svetom vred. Ne postanite še vi takšni, pojdite raje na morje in ko se boste vrnili, se vam naš raj ne bo zdel več tako zelen, ampak večbarven. To pa je že nekaj, saj sem prepričan, da prav gotovo nimate politične barvne slepote in da tudi okulista ne potrebujete ... Potrebovali boste samo še denar, pa bo vse v redu.

Ostanite vseeno zdravi!
Vaš Jože Stegu

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Leposlovje za odrasle

Bernhard, T.: Izbris; Blažič, J.: Smrt in angel; Jarc, M.: Vila; Kosinski, J.: Igra strasti; Meynell, E.: Mala kronika Ane Magdalene Bach; Torkar, L.: Umiranje na obroke; Welch, J.: Ukani vrano.

Strokovna literatura za odrasle

Spisi apostolskih očetov; Čuk, S.: Papež Janez Pavel II.; Bog blagoslovi predrago Slovenijo; Sinovom in hčeram slovenskega naroda; Merkle, R.: Tako postanemo samozavestnejši, Optimizma se lahko naučimo; Sayn-Wittgenstein von, A. J.: Knežje življenje je lepše; Prostor moškosti; Slivnik, D.: Kučanov klan; Gržinič, M.: V vrsti za virtualni kruh; Slovstveni in kulturnozgodovinski vodnik po Sloveniji 4; Meier, V.: Zakaj je razpadla Jugoslavija; Chopra, D.: Mlado telo in neodvisen um; Luzy, A.: V tvojem pogledu je skrita moč; Literarna teorija pri pouku književnosti; Kvas, J.: Šolska ura z Danetom Zajcem; Gombač, M.: Pesnika glasbe Krasa; Le Berre, C.: Francois Truffaut; Ko sem bil mrtev = Als ich tot war ...; Rathbone, A.: Večpredstavnost in CD-ROM za telebane; Prunk, J.: Osamosvojitev Slovenije; Kubale, V.: Pomen razvoja specialne didaktike v sodobni šoli; Pavlin Povodnik, M.: Sporočanje za šolo in vsakdanjo rabo; Pokorn, D.: S prehrano do zdravja; Nemanič, J.: Spoznajmo vino; Plesničar-G., L.: Emona in rimska kuhinja; Jančar, M.: Slovenska zunanje politična razpotja; Franc Ksaver Meško; Piekalkiewicz, J.: Druga svetovna vojna; Simić, M.: Po sledeh soške fronte; Coren, S.: Inteligenca psov; Mackenzie, F.: Dingiskan.

Razstava

Od 8. do 22. julija bo v KNJIŽNICI MAKSE SAMSA odprta OTROŠKA RAZSTAVA LIKOVNIH IZDELKOV, ki so nastali v času Bistriških dnevnov. Material so prispevali ilirskobistriški obrtniki, likovno delavnico pa so vodili Alma Gorišek, Marko Lučič in Bernarda Zirenstein.

PROGRAM FILMOV

V AVGUSTU

DUHOVNIK, angl. barv.; 30. julija ob 21. uri.

NE IMEJTE ME ZA NORCA, amer. barv.; igrajo: Paul Newman, Bruce Willis, Melanie Griffith, Jessica Tandy; 2. avgusta ob 21. uri, 3. avgusta ob 19. uri, 4. avgusta ob 21. uri.

ZADNJI PLES, amer. barv.; igra: Sharon Stone; 6. avgusta ob 21. uri.

UJETNIK, amer. barv.; igra: Julia Ormond; 9. avgusta ob 21. uri, 10. avgusta ob 19. uri, 11. avgusta ob 21. uri.

ŠKRLATNO ZNAMENJE, amer. barv.; igra: Demi Moore in Robert Duvall; 13. avgusta ob 21. uri.

ČENČE, amer. barv.; 16. avgusta ob 21. uri, 17. avgusta ob 19. uri, 18. avgusta ob 21. uri.

MESEČINA IN VALENTINO, amer. barv.; igrajo: Jon Bon Jovi, Kathleen Turner, Whoopi Goldberg; 20. avgusta ob 21. uri.

PTIČJA KLETKA, amer. barv.; igra: Robin Williams in Gene Hackman; 30. avgusta ob 21. uri, 31. avgusta ob 19. uri, 1. septembra ob 21. uri.

Pridružujemo si pravico do spremembe programa!

**NA
VIDMU
KINO**

ne zvezde. Doživeli smo nepopisen uspeh, saj je več kot pol občinstva ostalo na koncertu do konca, kljub finalni nogometni tekmi med Nemčijo in Češko.

Vsem vremenskim neprilikam navkljub, bi lahko ocenili Bistriške dneve '96 za zelo uspešne. Dokazano je, da je vreme odvisno od Černobila, ki ga vodijo kreteni, pa tudi od nuklearke Krško, ki jo tudi vodijo idioti in bi jo bilo treba takoj zapreti ... Tako bi v Evropi ostalo samo tistih 60

PREMSKA SREČANJA

Primorske se ne da zanikati, Primorska enostavno je

Primorski pisatelji, pesniki, prevajalci, publicisti in kulturni delavci z obeh strani meje so se v nedeljo, 23. junija, že desetič zbrali v rojstnem kraju Dragotina Ketteja. 10. Premška srečanja so, podobno kot prva leta 1987, zaradi nenavadno hladnega vremena potekala v edini obnovljeni dvorani Premškega gradu. Jubilejna prireditev se je začela že dopoldne s srečanjem srednješolskih literatov, predstavitev časopisa Runolist in mladih pesnikov literarne delavnice iz trnovskega begunskega centra, nadaljevala s popoldansko okroglo mizo na temo "Barvitost ali enobarvnost (problemi primorske identitete)" in zaključila z literarnim večerom.

Srednješolske literature je v Kettejevi spominski sobi najprej pozdravil **Franc Gombač**, predsednik Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, v grajski dvorani pa **Edelman Jurinčič**, predsednik Združenja književnikov Primorske, in **Ivko Spetič** iz Literarnega društva Ilirska Bistrica. Po nekajletnem premoru se je združenje odločilo, da bo na Prem povabilo tudi avtorje najboljših kratkih zgodb, ki so prispele na natečaj piranske gimnazije in so objavljene v knjižici z naslovom *Školjka/Srečanja/Incontro*. Po besedah **prof. Jasne Čebren**, urednice publikacije, srednješolci najraje opazujejo sami sebe in veliko manj zunanji svet. Njihovi dialogi so klišejski in zgolj dekorativni. Fabule, vse "novelice" v skladu z določilom natečaja opisujejo srečanje z neznancem, so šibke, brez pravih zapletov in spominjajo na televizijske spote. 32 objavljenih zgodb je bolj ali manj suhoparnih, brez umetniških prijemov in domišljije, čeprav je treba priznati, da se večina avtoric in avtorjev doslej ni ukvarjala s pisanjem leposlovja, pokazala pa je zavidljivo raven obvladanja slovenskega in italijanskega jezika. Po mnenju posebne komisije je najboljšo kratko zgodbo napisala **Tea Hvala** iz Idrije oziroma tamkajšnje Gimnazije Jurija Vege.

Za temo popoldanske okrogle mize, tudi letos osrednjega dela Premških srečanj, ki jo je vodila pisateljica in prevajalka **Zora Tavčar**, so si primorski književniki izbrali primorsko identiteto. Kakšna je, kaj jo določa? Ali se je zavedamo sami? Nas po njej prepoznavajo drugi?

Dr. Matjaž Kmecl je v svojem referatu namesto identitete namenoma uporabljal izraz določenost. Izrazil je prepričanje, da je lahko slovenskost ali primorskost pravzaprav že stvar nature, mnogo bolj pa stvar kulture oziroma vsega tistega, kar je človek ustvaril in kar se je vtisnilo v regionalni značaj tudi zaradi tega, ker so bila v preteklosti slovenska področja - razen Kranjske - poseljena s pripadniki drugih narodov. Pojmovanje Slovencev kot naroda se je le počasi uveljavilo, združevalno funkcijo pa je opravil skupni knjižni jezik. Osrednja Slovenija je bila vsekakor najmanj podvržena vplivom tujih jezikov, zato je bila v "jezikovno določenost" - na škodo področnih središč - s tihim soglasjem vseh Slovencev povzdignjena Ljubljana. Deželni avtonomizem je na prelomu stoletja uplahlil in se začel kazati prav v umetnosti. Oblikovalo se je prepričanje, da Slovencev določajo regionalne značilnosti in "da tudi pisatelj ne more drugače: vse, kar pripoveduje narodno določenega, je najprej določeno z domom v najožjem pomenu besede". Takšno prepričanje je krepilo deželna kulturna središča; težko bi si bilo predstavljati primorsko preteklost brez gorških založb in sedanosti brez gledališča v Novi Gorici, ki je slovensko gledališče, vendar zaznamovano s področnimi posebnostmi - primorska literatura je ves čas oplajala slovensko "z nanosi sredozemske primorske barvitosti in zgovornosti". Po njegovem bo slovenska kultura postala bogatejša samo tedaj, če bo država podpirala razvoj regionalnih centrov.

Mag. Lucijan Vuga vidi pripadnost nekega prostora, ki mnogokrat sploh ni jasno omejen, skozi oči posameznika in njegovega odnosa do jezika, literature in kulture. Pri tem ga ne zanima preteklost, ampak pri-

hodnost. Primorci že danes neposredno spremljajo življenje na drugi strani Evrope in ga bodo v prihodnosti še bolj, tako pa seveda ne bodo živeli ljudje po vsej Slove-

rezultate "tanke, mlade, premešane" istrske kulture in veselje vseh tistih, ki oblikujejo njen svojski obraz v času, ko se izteka tradicionalno življenje in prihaja obdobje "osebne ozaveščenosti", pravo nasprotje posnemanja in životarjenja. Trdoživa Istra počasi izginja, čas pa se ne ponavlja. In samo ozaveščenost, pogosto kruta in boleča, bo odprla vrata novemu življenju. "Kar ima moč in radost rasti, bo preživelo. To velja za vsakogar od nas kot za našo skupno deželo Istro. Mi rastemo iz nje in ona iz nas."

Zora Tavčar, Dr. Matjaž Kmecl, mag. Lucijan Vuga, Marij Čuk in Vlado Šav

niji. Zato prav v tem vidi primorsko posebnost; bistveno se mu zdi učenje italijanskega jezika, spoznavanje italijanske zgodovine, kulture, literature itd. Po njegovem bi morala država obmejnim regijam prepustiti oblikovanje ustreznih šolskih programov, ki bi upoštevali dejansko stanje, saj se na takšnih prostorih "najtesneje srečujejo tisti elementi, ki obenem zblížujejo in razdružujejo". Žal mu je, da je Slovenija ta proces zamudila, čeprav je imela ob osamosvojitvi enkratno priložnost. Možnosti za decentralizacijo Slovenije in večjo vlogo regij po njegovem ni več, saj je v preteklih letih nastal močan državni aparat, ki se bo decentralizaciji upiral. "Mejna črta naj nam bo le osnova za organizacijo uprav, ki naj skrbijo tudi za kulturno sožitje - ne več med večino in manjšino, temveč med dvema enakopravnima narodoma". Zanj ni pomembno, koliko se kdo prepozna za Primorca na tej ali oni strani državne meje, saj to zadeva vsakega posameznika posebej.

Marij Čuk je v svojem prispevku razmišljal o primorski identiteti v času najrazličnejših integracij ter opozoril na obstoj posameznika, ki v splošnem boju za napredek vse bolj izgublja svoje korenine. Danes se enači vse za vsako ceno. Barvitost se staplja v enobarvnost multinacionalnega kapitala, čeprav "enobarvnost vodi v smrt, barvitost nas ohranja pri življenju". Primorci in Slovenci bomo v združenji Evropi prepoznavni samo po svoji kulturi. To bodo Slovenci v zamejstvu varovali z vsemi močmi, saj je bistven element za ohranjanje narodne identitete, ki jo pogosto brišejo tudi pripadniki manjšinske skupnosti. Ekonomisti in politiki so pometli z domala vsemi kulturnimi ustanovami zamejskih Slovencev, zato jim je enoten slovenski kulturni prostor "že tuj in odtujen". Smo Slovenci še pripravljeni sprejeti ta izziv v času, ko se bodo različne identitete zlepele v isto, a ne enako strujo?

Vlado Šav se ima za Istrana in je prepričan, da je identiteta "relativna zadeva, osebna opredelitev, odvisna od mnogih okoliščin - porekla, zavesti, časa, trenutne politične situacije ...", kar vse je povezano tudi s širino gledanja nanjo. Omenil je številne

Kakšne posebne razprave na pogleda štirih avtorjev referatov letos ni bilo, srečanje pa se je zaključilo z literarnim večerom, na katerem so svoja dela brali **Ervin Fritz**, **Marij Čuk**, **Magdalena Svetina**, **Maja Novak**, **Marijana Remijaš**, **Ismet Bekrić**, **Ivko Spetič**, **Mila Kačič** in **Željko Perovič**. Literarni večer so poživili *Bistrški škufci* in *Hruški fanti*.

V primerjavi z zelo odmevno prireditvijo na Muljavi, kjer časopis Delo podeljuje nagrado "kresnik" za najboljši slovenski roman, napisan v preteklem letu, so Premška srečanja skromno zastopana v medijih in niti na Primorskem ne doživljajo ustreznega odziva, čeprav si primorski književniki za okroglo mizo izbirajo aktualne teme. Na minulih srečanjih so govorili o publicistiki, založništvu, načeli so nekatera vprašanja s področja literarne teorije ..., na Premu se je porodila tudi zamisel o ustanovitvi regionalnega združenja, ki si še vedno prizadeva za popularizacijo leposlovne umetnosti.

Vprašanje je, kako globoke sledi so vtisnili Premška srečanja na pot k razmišljanju o literaturi in ali so zares "sprožila primorsko književno gibanje". Okostenel program, ki je iz leta v leto isti, dolgočasni literarni večeri, odsotnost bralcev ..., vse to prispeva k temu, da Premški grad postaja vse manj "obvezna postaja" primorskih književnikov. Ali ne bi bilo bolje, če bi Premška srečanja postala le družabna srečanja literatov in priložnost za vse bralce, ki si želijo približe spoznati ljudi, katerih besedila berejo?

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124
Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40
Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović
Uredniški odbor: Dimitrij Bonano,
Vojko Celigoj, Zdravko Debevc, Franc Gombač,
Ivko Spetič /predsednik/
Urednik, novinar in lektor: Branko Zidarič
Urednik športne strani: Zdravko Debevc
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Tisk: "GA Commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1600 izvodov

GLASBA

Baročni ansambel Illyricus je koncertiral državnim svetnikom

Baročni ansambel Illyricus je edina instrumentalna skupina na Primorskem, ki igra baročno glasbo. V preteklih treh letih je, sprva kot kvartet, od nastopa v kapeli samostana sester De Notre Dame avgusta 1994 pa kot ansambel, koncertiral zlasti na območju Občine Ilirska Bistrica. Uspešno je gostoval še v Zelšah pri Cerknici (tamkajšnja cerkev, ki slovi po izredni akustiki, že nekaj let gosti najbolj priznane tuje in domače glasbenike), na Obali, spoznali so ga v zamejstvu in celo v znamenitem italijanskem mestecu Arqua Petrarca. V torek, 25. junija, so Adnan Zubčević (flavta), Breda Štemberger (flavta), Vesna Colazio-Tataj (violina), Mauro Šestan (violončelo) in Bojan Glavin (čembalo) muzicirali tudi na slavnostni seji Državnega sveta Republike Slovenije.

Pred osrednjo prireditvijo na Trgu republike v Ljubljani sta imela državni zbor in državni svet ločeni slavnostni seji ob dnevu državnosti in peti obletnici razglasitve samostojne Slovenije. Državne svetnike in goste, med katerimi sta bila tudi predsednik države **Milan Kučan** in predsednik državnega zbora **Jožef Školč**, je nagovoril **dr. Ivan Kristan**, predsednik državnega sveta.

Baročni ansambel Illyricus je muziciral že na začetku slovesnosti, po govoru dr. Ivana Kristana pa je izvedel še dobre pol ure trajajoči koncert z deli *Johanna Christopha Peza* (Sonata v C-duru), *Johanna Christiana Bacha* (Kvintet v D-duru) in *Georga Philippa Telemanna* (Sonata v a-molu).

Kot ponavadi so tudi v tem primeru delovale prijateljske vezi oziroma prizadevanje **mag. Marije Drofenik**, sekretarke državnega sveta in vnukinje **Antona Žnidaršiča**. Baročni ansambel Illyricus je prvič slišala na koncertu v samostanski kapeli in je bila zelo presenečena, da v Ilirski Bistrici deluje tako kvalitetna instrumentalna skupina. Njeno navdušenje nad izvedbo in izborom skladb tudi po dveh letih ni splahnelo, zato se je odločila, da bo ansambel povabila na slavnostno sejo državnega sveta. Ni se zmotila, saj je bila glasba starih mojstrov vseč tudi državnim svetnikom, ki so ilirskobistriško skupino zelo toplo sprejeli.

(Fotografija: D. Cek)

SODELOVANJE

Po poteh srca

Bistriška pesniška beseda je ob prazniku slovenske državnosti odmevala tudi v Slovenskem kulturnem domu na Reki. Reka in Ilirska Bistrica sta bili v torek, 25. junija, še bližji kot sicer, saj ju je zblížil isti utrip srca, prepoln prijateljstva, sodelovanja, poezije in petja, ki je prihajalo iz slovenskih grl in duš ter klicalo: "Žive naj vsi narodi ..."

Niti močan nalive ni mogel preprečiti našim rojakom z Reke, da ne bi prišli v svoj dom, kjer so z bogatim kulturnim programom obeležili peto obletnico Republike Slovenije. Na odru so se vrstile zborovske pesmi, nastopi folklorne skupine in dramski fragmenti; z vsem tem je Slovensko kulturno prosvetno društvo "Bazovica" na najboljši možen način obeležilo slovenski praznik in zaključilo še eno leto delovanja. Lepo je bilo gledati mlade člane folklorne skupine in poslušati razkošno petje pevskega zbora, v katerem radi pojejo tudi Hrvati.

Ko je gospod **Marjan Keber**, podpredsednik Slovenskega kulturno prosvetnega društva "Bazovica", odpiral svečanost, je poudaril odprtost društva in njegovo delovanje na številnih področjih. V Slovenskem kulturnem domu na Reki se Slovenci radi zbirajo, čeprav jim pomeni tudi veliko več, saj je tudi izvor njihovega navdiha in most sodelovanja ter prijateljstva med Slovenci in Hrvati. Preko tega mostu so na Reko prišli tudi bistriški literati in kulturni delavci s ciljem, da bi svoje besede in sporočila vtakli

v skupna prizadevanja za dobre medosedske odnose, za prijateljstvo in lepoto.

Prisrčne pozdrave bistriških ustvarjalcev, kulturnih delavcev in vseh Bistričanov je rojakom na Reki sporočil **Dimitrij Bonano**, tajnik Zveze kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, v skupen program pa sta svojo poezijo vtakla pesnika **Ivko Spetič**, ki je bral svoje prispevke iz 7. številke "Stopinj", in **Ismet Bekrić**, ki je poleg prevodov poezije **Dragotina Ketteja** v bosanski jezik bral tudi svoje pesmi v slovenščini, kar je vzbudilo posebno pozornost številnih poslušalcev. Dokazal je - to je poudaril tudi sam pesnik in prevajalec - da je slovenski jezik odprt in dobronameran ter da vsem tistim, ki se poglobijo vanj, odgovori s svetlobo svojih globin. V slovenskem kulturnem domu na Reki so zazveneli tudi verzi drugih bistriških pesnikov iz zadnje številke glasila Literarnega društva Ilirska Bistrica, ki sta jih prebrali **Duška Zlosel** in **Alenka Penko Šajn**.

Bistriške "stopinje" so šle na ta praznični dan po poteh sodelovanja, prijateljstva in srca.

Velike vojaške vaje v letu 1902

"Draga sestra, tukaj sem na ibungah ..."

Staro bistrsko razglednico, ki jo predstavljamo v tej številki, je 13. avgusta 1902 odposlal avstro-ogrski vojak Pavel svoji sestri Fani v Firence. Z okorno pisavo ji je sporočil, da je v Ilirski Bistrici na vojaških vajah ter da mu ni ravno prijetno.

Pozdrav iz Ilirske Bistrice. Tem kraju se bode čisto posušil ker je silna vročina te pozdravlja Pavel Landwehr, Rgmt. 27 Ilir. Bistrica

Takole piše: "Draga sestra! Naznamim Ti, da sem tukaj na ibungah, in tu-kaj na tem kraju se bom čisto posušil ker je silna vročina te pozdravlja Pavel. Altres Landwehr, Rgmt 27, Ilir. Feistric."

Pavlova sestra Fani Schirza, verjetno služkinja pri pomembni plemiški družini v Villi Medici v Firencah, je bila razglednice gotovo zelo vesela, čeprav jo je brat nekoliko prestrašil, kako hudo je v Ilirski Bistrici. Razglednica se je srečno vrnila nazaj v Bistrico in je le povod za zapis o pomembnih vojaških vajah, ki so bile v Ilirski Bistrici.

O velikih, dober mesec dni trajajočih vojaških vajah 27. regimenta na Bistriškem, je prvi poročal naš redni dopisovalec v mnoge slovenske časnike, dekan in pesnik Janez Bilc. Katoliški cerkveni list "Zgodnja Danica", ki je izhajal v Ljubljani, je 26.

septembra 1902 na strani 211 v rubriki "Razgled po domovini" objavil Bilčev zapis pod naslovom "Iz župnije Trnovske na Notranjskem". Takole je Janez Bilc začel svoje poročilo: "Sprejmi draga Zgodnja Danica od svojega starega dopisnika nekaj vrstic, s katerimi Ti hoče iz trnovske župnije nekoliko poročati, ..." Iz zapisa zvemo, da se je v nedeljo, 8. avgusta 1902, v Trnovem in Ilirski Bistrici zaključila glavna skupščina slovenskega Ciril-Metodovega društva, ko se "pri nas še nikoli ni zbralo toliko veljavni in zaslužni slovenski domorodci ..." Že naslednji dan pa se je na Bistriško zaradi vojaških vaj zgrnila silna voj-

no sedež v Ljubljani, v njem pa so praviloma služili obvezniki graškega okraja na Štajerskem (avstrijski Gradec, Graz). Polk se je imenoval bo belgijskem kralju Albertu, zato so pripadnike tega polka imenovali kar "belgijci". Njihovo vojašnico v Ljubljani pa še sedaj poznamo kot "Belgijsko vojašnico". Polk je imel vsaj tisoč mož v treh bataljonih v Ljubljani in enem v Gradcu ter prištabnih enotah, ki so bile tudi v drugih krajih.

Velike vojaške vaje v Ilirski Bistrici poleti 1902 sovpadajo tudi z nekaterimi avstro-ogorskimi notranjepolitičnimi dogodki, saj je cesar prav z demonstracijo vojaške moči

žel bil poročati, da je vsaka vas okrog Bistrice in Trnovskega jezera sprejela tudi od 300 do 400 vojakov.

Duhovnika Janeza Bilca je najbolj prevzela sv. maša ob zaključku vojaških vaj, ki je bila 18. avgusta 1902 organizirana na prostem za vse vojaštvo in oficirje. To je bil prvovrstni dogodek tudi za domače prebivalstvo, ki je prvič doživelo kaj takega, saj se je, kot pravi Bilc, o tem še dolgo govorilo.

Janez J. Švajncer, dober poznavalec vojaških pri-lik tudi v stari Avstriji, je zapisal, da je imel 27. pehotni polk (Infanterie Regiment No. 27) pred prvo svetovno voj-

nižel krotiti napeto stanje v monarhiji. Spomniti se je treba le velikih nemirov v februarju istega leta, ko je v bližnjem Trstu na delavskih demonstracijah in štrajku Lloydovih ladijskih kurjačev tekla kri. Avstrijska mornarica je tedaj streljala v množico in ubila 14 ter ranila skoraj 70 delavcev. V to leto sodijo tudi močne pobude separatistov v ogrskem delu monarhije, ki so si za cilj postavili tudi samostojno madžarsko vojsko in ločeno poveljevanje. Cesar Franc Jožef I. se je tem poskusom odločno uprl in s pogostimi pozivi na vojaške vaje krotiti tudi podobne zamisli v svoji vojski.

Ilirska Bistrica je bila z bližnjo okolico, posebej pa s tereni, ki so bili kot nalašč za raznovrstne vojaške vaje, prizorišče številnih vojaških vaj avstrijske vojske, vse tja do prve svetovne vojne. Bližnje vojaško strelišče na Trnju pri Pivki pa je omogočalo tudi strelske vaje z ostrimi naboji.

Brinškov hrib med Trnovim in Bistrico je bil pred prvo svetovno vojno pogosto domovanje vojakov, ki so si v času številnih vojaških vaj prav tu postavili svoje platene strehe. Zato ni čudno, da vrtičkarji na obrobju Brinškovega hriba pri obdelavi svojih vrtov še dandanes naletijo na svetinje v mnogih jezikih avstro-ogrskega cesarstva, ki so jih vojaki "za priprošnjo" nosili s seboj.

Ustno izročilo pripoveduje, da se je ene takih vaj v Ilirski Bistrici, morda celo prav te, zgoraj opisane, udeležil tudi mladi avstrijski oficir Rudolf Meister, ki je imel tedaj še poročniški čin in se je zaljubil v brhko bistrsko mladenko. Ker pa je v tistem času veljal predpis, da mora oficirjeva nevesta prinesiti v zakon kar precejšnjo doto, se je moral dekletov oče krepko potruditi, da je odvrnil hčer od morebitne poroke. Očitno pa so bile Meistrovi družini usojene Bistričanke, kajti z rojeno Bistričanko se je kasneje poročil njegov sin.

V Knjigi zapisnikov bistrske čitalnice kar nekajkrat zasledimo negotovanje čita-

niških odbornikov nad obiskom kadetov v prostorih čitalnice, ko so bili na vojaških vajah v Bistrici. Bistričane je motilo vse: mladostna razposajenost kadetov, njihova prešernost in preglasno petje v vseh mogočih jezikih avstro-ogrske monarhije je krepko načela "čitalniški mir". Še najbolj pa so bili v skrb za društveni klavir, ki je moral prenašati številna in dolgotrajna veseljačenja. Bistričani so se oddahnili šele tedaj, ko so bile vojaške vaje mimo in je v mestu spet zavladal mir ter podeželski vsakdan.

O preštevilnih vojaških vajah v okolici ilirske Bistrice med obema vojnoma oziroma pod Italijo, ko so na ta del Primorske prihajali visoki italijanski državniki, tudi Mussolini, o medvojnih vojaških bitkah in povojnih vojaških vajah, ki trajajo vse do današnjih dni, pa še kdaj drugič.

Vojko Čeligoj

NAGRADNO VPRAŠANJE

Prva svetovna vojna je tudi iz naših krajev in vasi vzela svoj krvni davek. Tokrat vas sprašujem po številu fantov in mož iz trnovske fare, ki so padli med leti 1914-1918.

Leta 1928 so jim sorodniki in farani postavili dve spominski plošči, ki danes stojita pri enem od dostopov na Hrib svobode.

Prvi bralec, ki nam bo sporočil pravi odgovor, bo nagrajen z enoletno naročnino na naš mesečnik.

ODGOVOR

Na fotografiji z odprtja likovne razstave v Sokolskem domu sta bila poleg Ljudevita Nojmana in Lea Vilharja še slikarja Jože Šajn in Pavel Žnidaršič.

Pravilen odgovor nam je prva sporočila Anica Fajdiga in Ilirske Bistrice.

"... cesar kliče v boj krvavi, domovina kliče nas! ..."

Slovo, Josip Stritar

Vojskovanje Franca Baše Vencetovega s Topolca v treh slikah**Leto 1908**

Enaindvajsetletni vojak Franc v kadetnici v Ljubljani. Vrvice na uniformi ga označuje kot odličnega strelca, piščalka pa kot poveljujočega desetini.

Leto 1917

Tridesetletni Franc stoji drugi z desne s svojim "švarmom" - desetino na ruski fronti v Ukrajini. Vojaki so naveličani in utrujeni, predvsem pa v veliki negotovosti pred pričakovanim zlomom avstro-ogrske vojske in monarhije.

Leto 1918

Franc kot ruski ujetnik v Galiciji. Srečanje z Leninovo revolucijo, prisilno delo na polju in nova negotovost vrnitve na tisoč kilometrov dolgi poti domov k družini.

EKOLOGIJA/REKREACIJA

7. tradicionalni spust za čisto Reko

Jamarsko društvo Netopir in Rafting klub Mrzla uoda iz Ilirske Bistrice sta v soboto, 29. junija, po enoletnem premoru organizirala že 7. spust za čisto Reko. Od časov, ko je bila Reka industrijski odtočni kanal se je seveda marsikaj spremenilo. Ekološka in rekreativna prireditev, ki je bila na začetku zamišljena kot svojevrstna oblika protesta in opozarjanja, je letos izgubila nekoliko ostrine, saj v Reki spet plavajo ribe, na njene bregove pa se počasi vračajo tudi kopalci.

Reka je torej iz leta v leto vse bolj čista, čeprav se vanjo še vedno izteka marsikaj, kar bi sodilo drugam. Lado Žnidaršič iz Jamarskega društva Netopir, pobudnika tradicionalnega spusta, je pred startom povedal, da bi morali spremeniti moto prireditve - ne več za čisto Reko, ampak za ohranitev čiste Reke kot ene izmed možnosti za razvoj turizma v Občini Ilirska Bistrica.

Letošnji spust je bil posvečen trem velikim ljubiteljem vode, ki jim je Reka lani vzela življenje. Njihov spomin smo vsi prisotni na startu pri gostilni Lovca počastili z minuto molka, takoj nato pa smo se udeleženci - letos nas je bilo okoli 30 - v šestih gumijastih čolnih, enem kajaku in enem kanuju spustili po reki Bistrici do izliva v Reko in nadaljevali pot prek Lesonitovega jezusa. Že tam se je videlo, da je vodostaj Reke zelo nizek in da bomo morali čolne na nekaterih mestih prene-

sti preko jezov in plitvin. Na poti smo imeli dva postanka in dovolj časa, da smo se zblížali, spoprijateljili ter zamenjali po čolnih. Do cilja pri domačiji Jakša blizu Ribnice smo priveslali po dobrih šestih urah. Zatem smo udeležence, ki so bili na spustu prvič, krstili z veslom po zadnjici, pa še zaplavati so morali.

Vsi udeleženci letošnjega spusta (Rafting klub Mrzla uoda in Jamarsko društvo Netopir iz Ilirske Bistrice, ekipa iz Sežane, Rafting klub Sotočje iz Radovljice, Rafting klub Vančar iz Bovca, Rafting klub Nut iz Postojne ter posadki kajaka in kanuja) se zahvaljujemo vsem posameznikom in podjetjem, ki so nam omogočili spust in upamo, da bo Reka v prihodnjih letih s skupnimi prizadevanji vseh občanov še bolj čista in da bo spet postala ena izmed najlepših slovenskih rek.

Sebastjan Ferlež
(Fotografija: E. Maraž)

GOBARSTVO

Dve tekmovanji za gobarje

Dež je dobro namočil polja in travnike. Torej lahko pričakujemo pravo gobarsko sezono. Gobarska družina Ilirska Bistrica zato poziva vse občane, naj se držijo pravil nabiranja gob, tako glede količine nabranih gob kot glede prepovedi nabiranja zaščitene gob. Ob tem naj poudarimo, da je v letošnji gobarski sezoni zakonsko prepovedan izvoz gob iz Slovenije.

Ker želimo občanom približati nabiranje gob in jih naučiti gobe tudi prepoznavati, bomo letos (verjetno septembra) pripravili razstavo gob. Načrtujemo še gobarski piknik, na katerem bo strokovnjak - determinant vsem, ki se bodo piknika udeležili, pomagal prepoznati nabrane gobe. Seveda bomo pravilno pripravljene gobe tudi pojedli.

Ob tej priložnosti razpisujemo tudi dve tekmovanji, in sicer: **tekmovanje za najtežjo užito gobo in tekmovanje za najlepšo fotografijo gob.** Goba mora biti užita in zdrava, tehtati pa jo bomo v Okrepčevalnici Baša, Bazoviška 28. Nagrado - toliko pršuta kot tehta nabrana goba, pa še kak liter dobre kapljice zraven - bo prispevala Okrepčevalnica Baša. Za gobe na fotografiji ne zahtevamo, da so užitne. Nagrado za avtorja najlepše fotografije bo prispeval Foto atelje Maraž, ki je obljubil, da bo posnetke gob brezplačno razvil, udeleženci pa bodo svoje najboljše posnetke lahko še brezplačno povečali.

Fotografije in naj gobe lahko oddate v Okrepčevalnici Baša, kjer bodo fotografije

tudi razstavljene. Na koncu leta bomo fotografije ocenili in nagradili. Člani komisije bodo: Foto atelje Maraž, Romeo Volk in člani Gobarske družine Ilirska Bistrica. Istčasno bomo nagradili tudi naj gobo.

Torej, košarice v roke, fotoaparati okrog vratu in veselo v naravo. "Pa dobro boro!"
Gobarska družina Ilirska Bistrica

RIBIŠTVO

Obvestilo

Ribiška družina Bistrica Ilirska Bistrica prireja pod pregrado akumulacijskega jezera Mola od 12. do 14. julija 1996 **TABOR MLADIH RIBIČEV ZVEZE RIBIŠKIH DRUŽIN PRIMORSKE**, od 15. do 21. julija pa še **19. TABOR MLADIH RIBIČEV RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE** z mednarodno udeležbo.

Program: varstvo okolja in voda, vzreja rib, športni ribolov in ribiške športne discipline. **VABLJENI!**

FILATELIJA

Snežnik na znamki!

Pošta Slovenije je pred kratkim predstavila program izdaj priložnostnih znamk za leto 1997. Med dvaindvajsetimi (22) znamkami, ki so posvečene raznim obletnicam, znamenitostim in prireditvam v prihodnjem letu, je Bistričane najbolj razveselila odločitev, da bo že v prvi skupini znamk (izdane bodo 21. januarja 1997) tudi znamka s podobo Snežnika.

Pobudo za znamko z motivom Snežnika so Pošti Slovenije že letos spomladi posredovali člani Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica. Utemeljili so jo z dejstvom, da je Snežnik najvišja izvenalpska gora, ki ima tudi v botaničnem oziru izreden pomen in da je z njegovega vrha videti večji del Slovenije. Številni pa so tudi politični in kulturni razlogi, saj je Snežnik že davno postal simbol krajev in ljudi pod njegovim 1796 m visokim vrhom.

Bistričkim planincem je seveda v posebno čast, da bo snežniška znamka izšla prav v letu, ko bodo slavili 90-letnico organiziranega delovanja, ki je tako tesno povezano s Snežnikom. Pričakovati je, da bo Pošta Slovenije v Il. Bistrici ob izidu snežniške predstavila še znamki z motivom cerkljanskih lavfarjev in valentino-vega skupaj s televizijskim filmom o Snežniku.

Od časa osamosvojitve Slovenije sta bili na slovenskih znamkah predstavljeni le dve gori: Triglav (1993) in Ojstrica (1994). Srečno torej snežniški znamki!

Vojo Čeligoj

KINOLOŠKI KOTIČEK

Vesti iz kinološkega društva ilirska Bistrica

Poletje je tudi obdobje, ko se marsikdo odloči, da bo k hiši pripeljal mladega kosmatinca, ki neusmiljeno bevsa in cvili, zgrize vse copate in pohištvo v stanovanju in je sploh prava nadloga. Vse to se dogaja, če pozabimo, da je treba tudi psa vzgajati. Kot otročka. Dopovedati in pokazati mu moramo, kaj sme in kaj ne sme, saj to počne z njim že njegova mati, ko je še pri njej v leglu. Pa pojdimo po vrsti.

Preden se bomo odločili za nakup psa, bomo najverjetneje najprej razmislili, ali lahko psa sploh imamo, kakšna pasma je primerna za našo družino, kolikšen je prostor, ki mu ga bomo lahko namenili in koliko časa bomo odvojili za druženje z njim. Ponavadi se marsikomu zgodi, da se v družini navduši za neko pasmo, šele potem, ko psa že ima, pa se sreča s težko premostljivimi težavami. Težave niso samo z bivalnim prostorom za psa, pač pa tudi z vzgojo, oskrbo in nego. Zavedati se moramo najpomembnejšega dejstva, da mlad psiček, ki je prišel k hiši, razume le to, da je del pasjega krдела in kot tak bo spoštoval le enega - vodjo krдела, o čemer se moramo v družini tudi pogovoriti. To pomeni, da bo psa v glavnem hranil, vzgajal, krtačil in sprehajal določen član družine, ostali pa morajo vedeti, da jih bo smatral kot enakovredne v krdelu. Vedimo, da je pes po naravi inteligenten, nikoli pa ne more razmišljati kot človek. Zato bomo veliko lažje naučili člane družine kako naj se obnašajo do psa in kako naj delajo z njim, kot pa bomo to lahko naučili psa.

V kinološkem društvu bomo v septembru pričeli z "malo šolo", kot imenujemo redna srečanja novih lastnikov in njihovih mladih psov. Na takšna srečanja, na katerih se bomo pogovarjali o pravilni vzgoji psa, o negi, odnosih, začeli pa bomo tudi z osnovnimi vajami šolanja, ste vabljeni vsi lastniki psov, starih od dveh mesecev dalje. Dobrodošli boste vsi, ki si želite imeti prijetnega, vdanega, socializiranega in kultiviranega psa - spremljevalca, seveda brez vsakih obveznosti do "ta zaresnega" nadaljevanja šolanja. Za skrb in delo z vašim kužkom boste od njega prejeli, tudi med ljudmi tako zaželeni lastnosti, zvestobo in vdanost.

Verjetno so nas nenadni pasji dnevi presenetili, saj je bilo zanimanje za poletno majico kinološkega društva pod našimi pričakovanji. Je bilo vprašanje prezahtevno? Tokrat vam postavljamo novo: potomec katere živali je pes? Pokličite na telefon **41-310 (Vojko)**. Prvega, ki bo pravilno odgovoril, čaka poletna majica z znakom Kinološkega društva Ilirska Bistrica. Vsem skupaj kinološki pozdrav. (vš)

SLIKOVNA KRIŽANKA

						STAR VOJAK	ČLOVEK, KI JE OBEŠEN	STARO- SLOVANSKA ČRKA	MUSLIM. BOG	KINO- DVORANA				
PRIPAD- NIK VOJSKE														
KRAJ V JUŽNI ITALIJI														
KRAŠKO ČRNO VINO														
EDI ŠELHAUS								MEDMET LAZARE CARNOT						

**Občina
Ilirska Bistrica**

**Gozdno
Gospodarstvo
Postojna**

LESONIT D.D.

Lesno kemična industrija
6250 Ilirska Bistrica, Slovenija
Nikole Tesle 11, p.p. 49
Telefon: n.c. +386 (0) 67 41 241
Telef: 34 125 leson si
Telefax: +386 (0) 67 41 433, 41 547

**transport
terminal
ilirska bistrica**

**POLIURETANI
plama**

PIVKA
perutninski kombinat
Neverke 30
6256 KOŠANA

**NUDIMO VAM
RJAVE JARKICE
IZVRSTNE NESNICE**

vzrejene po vseh
tehnoloških normativih,
ki zgotavljajo
maksimalno proizvodnjo.

Vse informacije dobite na telefon:

061/791-136

ali

067/55-810

Pokličite nas in radi se bomo
pogovorili z Vami!

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

**KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7**

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

TORIS

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

IRBIS

IRBIS d.o.o.
KOSEZE 32C
6250 ILIRSKA BISTRICA
TEL/FAX: +386 (0)67/41-082

... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE

Poleg proizvodnje čistilnih sredstev in oskrbe
z artikli za osebno in splošno higieno nudimo
usluge čiščenja vseh vrst talnih oblog

URNIK

VSAK DAN 7 - 14
PRVA SOBOTA V MESECU 8 - 12

**TRGOVINA Z
GRADBENIM MATERIALOM**

PODBEŽE 39 - ZALČI
6250 ILIRSKA BISTRICA
tel. 067/82-402, fax. 067/81-285

TRGOVINA "BOŠTO"

BAZOVIŠKA 4a
6250 ILIRSKA BISTRICA
tel. 067/42-123

Cankarjeva 24, 6250 ILIRSKA BISTRICA

**primorje
ajdovščina**

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

- vse vrste gradbenih in mizarskih storitev,
- asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek,
- mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni
- material.

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE

IN

UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK

Bazoviška 40
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICA - LINEA ART

Bazoviška 19
tel/fax. 067/42-077

PURPLA TEX

d.o.o.

Gradišče 51
6243 OBROV
Telefon: 066/88-016
Telefax: 066/88-033

PE PODGRAD

Podgrad 110

6244 PODGRAD

Telefon: 067/85-031, 85-210

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	80.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	40.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	20.000 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	10.000 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	5.000 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi
in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo
ceno po dogovoru.

Pokličite: "GA commerce",
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel.: 067/81-297, fax: 067/41-124

KLIMATSKE NAPRAVE

MITSUBISHI
DAIYA AIR CONDITIONERS

OSCAR

OSKAR SAMSA s.p.

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV
Maistrova 17, 6250 IL. BISTRICA, TEL: 067/41-101

**PRODAJA
MONTAŽA
SERVIS**

Snežnik

UREDNIŠTVO

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

podpis: _____

AVTOMOBILIZEM

Najhitrejši je bil Mauro Nesti

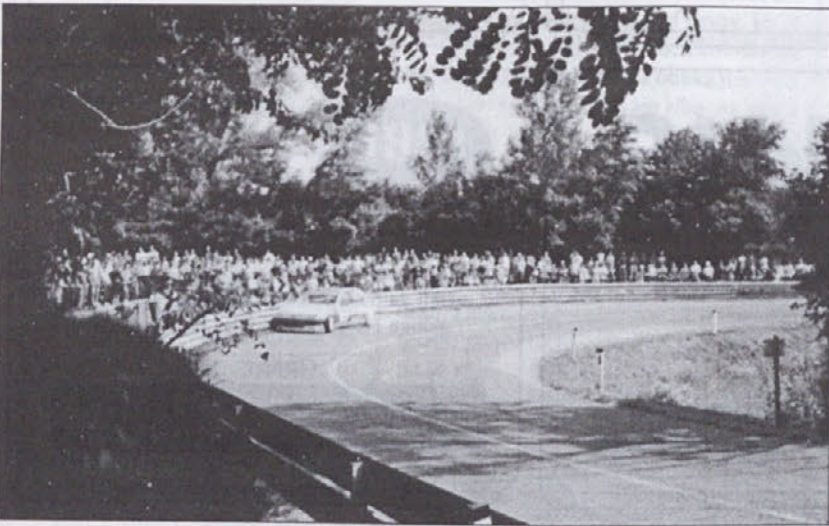
Za nekoliko razburljiv uvod v dirko je poskrbel Boris Popovič, ki je s fordovim escortom že v soboto zletel s proge, nakar se je njegov avtomobil še vnel. Na srečo ni bil nihče ranjen. Od 70 dirkačev, ki so nastopili v razredu turističnih vozil, pokalih Peugeot in Daihatsu, so se nekateri srečali z obcestnim grmovjem in ograjami, Martina Črtaliča (na sliki) pa je dotik verjetno stal višje uvrstitve.

Letošnjo dirko in veliko nagrado Petrola je dobil Avstrijec Hermann Waldy (formula II 60). Nove točke v razredu turističnih vozil si je v državnem prvenstvu privozil Jani Trček, ki je letos sploh prvič startal na gorski dirki in je že državni prvak v rallyju ter vodilni v srednjeevropski coni. Rekord proge (1:53,48; povprečna hitrost 136,41 km/h) je postavil devetkratni evropski gorski prvak Mauro Nesti s prototipom Lucchini 3.000 bmv. Najhitrejši v pokalu Peugeot je bil Jaka Valant, v pokalu Daihatsu pa Vlado Očko.

Seveda so največ pozornosti vzbujali štirje dirkalniki formule 1, ki so pred leti zmagovali v Monzi, Monte Carlu ter drugih znanih dirkališčih in so še danes spoštovanja vredni primerki dirkalnih avtomobilov. 4.300 metrov dolgo pro-

go od Ilirske Bistrice do Šembija so prvič spoznali Alceste Bodini (eurobrun ER 188), Nino Balestra (merzario A4), Giovanni Anseloni (njegov march-tyrell 701 je nekoč vozil Jackie Stewart) in Giorgio Galvanin (march 771 Ronnieja Petersona).

Strokovnjaki in ljubitelji avtomobilizma se niso razhajali v menju, da bi morali v Ilirsko Bistrico priti vsi, ki nameravajo organizirati podobne dirke. Ferrari klub Ilirska Bistrica je poskrbel za varnost tekmovalcev in gledalcev ob progi tako, kot je treba, poleg tega pa je po dirki v Šembiju pripravil še obilico zabave za željno množico. Le kdo od prisotnih si ni z zanimanjem ogledal modne revije, izbor najlepšega dekleta in si privoščil pečene vola na raznju.

KARATE

2. pokalna tekma

Karate klub Murska Sobota je 15. junija organiziral 2. pokalno tekmo za mlajše kategorije v katah in borbah. Turnirja se je udeležilo 36 klubov, nastopilo pa je več kot 400 karateistov. Tekmovalci Karate kluba Ilirska Bistrica so se na peturno utrjujočo pot odpravili že ob štirih zjutraj.

V kategoriji malčkov je naš klub zastopal Robi Tomšič, ki se je med 38 konkurenti uvrstil od 8. do 12. mesta. V kategoriji mlajših deklic je nastopila Anita Šenkinc, ki je kot izkušena tekmovalka uspešno izvedla dve kati in v konkurenci 27 tekmovalk dosegla 3. mesto. Ekipa v katah pri mlajših deklicah (Anita Šenkinc, Suzana Logar in Lea Božeglav) je imela svoj dan in je bila najboljša med devetimi ekipami. Ekipa mlajših dečkov I. (Dejan Nadoh, Dejan Kljun in Martin Logar) se je odrezala pod pričakovanji. Po malce slabše izvedeni kati je pristala na 5. mestu. Druga ekipa mlajših dečkov (Sandi Berginc, Nejc Glavaš in Domen Hrabar) je osvojila 4. mesto. Tamara Kalc se je v izvajanju kate zmotila in je bila diskvalificirana, Špela Muha pa se je po dveh odlično izvedenih katah prebila v finalni krog. Mlajši dečki (Domen Hrabar, Sandi Berginc in Miha Jenko) so se v konkurenci 55 tekmovalcev sicer uvrstili v zaključni krog, vendar bodo morali še veliko delati, predvsem pa sodelovati na več močnejših turnirjih.

V borbah je v kategoriji do 35 kg pri mlajših dečkih nastopil Sandi Berginc, ki se je dobro boril, a sodniki so odločili drugače. V isti kategoriji je Nejc Glavaš ponovil uspeh iz 1. pokalne tekme v Lenartu in spet zasedel 2. mesto. Nejc je gladko dobil 4 borbe, finalno borbo pa je izgubil. Tomaž Stegu je nastopil v kategoriji do 40 kg in po treh dobljenih borbah dobil priložnost za osvojitve bronaste kolajne, vendar je bil njegov nasprotnik iz Maribora boljši, tako da je pristal na 4. mestu. Povsem enako se je zgodilo Domnu Hrabarju v kategoriji do 45 kg. Boštjan Sedmak in Andrej Frank sta v svojih kategorijah izgubila, čeprav sta pokazala veliko znanja. Podobno se je zgodilo tudi Željku Markoviču, ki je dve borbi

dobil, potem pa izgubil s sporno sodniško odločitvijo. Čeprav je imel v dodatni borbi možnost za bron, je tudi njemu spodletelo.

Solidne uspehe naše ekipe pa je na najboljši možni način zaključil Mladen Kablar pri starejših dečkih do 55 kg. V izredno močni konkurenci je dobil 3 borbe in naslednjo zaradi poškodbe izgubil, kljub temu pa je pristal na 3. mestu. Z ozirom, da je v naši ekipi manjkalo kar nekaj odličnih tekmovalcev (Andrej Primc n. pr.) smo z rezultati zadovoljni. Stojan Šestan

KOŠARKA/RAZPISI

Trojke

Klub študentov Ilirska Bistrica organizira 27. julija ali 4. avgusta tekmovanje trojk, ki bo potekalo v športnem parku Nade Žagar. Prijave sprejema Simon Kerma, tel.: 41 661.

Poletna liga

Športna zveza Ilirska Bistrica in Košarkarski klub Ilirska Bistrica organizirata v športnem parku Nade Žagar poletno ligo za člane in mladince do 18. leta starosti. Najboljši košarkarji se bodo uvrstili v ekipo košarkarskega kluba za tekmovalno sezono 96/97. Liga se bo začela 10. avgusta, tekme pa bodo od ponedeljka do petka. Prijavnina: mladinci 3.000, člani 5.000 SIT. Prijave sprejema Športna zveza Ilirska Bistrica, tel./fax: 81 177 do četrta, 8. avgusta, ko bo opravljeno tudi žrebanje.

KOLESARSTVO

Velika nagrada Ilirske Bistrice

Kolesarsko društvo Bistrica iz Ilirske Bistrice pripravlja v nedeljo, 25. avgusta, mednarodno dirko za mlajše mladince in mladince, saj so si prizadevali klubske delavci v kratkem obdobju delovanja zagotoviti uvrstitev tekme v koledar Kolesarske zveze Slovenije. V dobrem mesecu jih čaka obilo organizacijskega dela, predvsem pa iskanje sponzorjev - njihova finančna pomoč bi jim omogočila izvedbo podobnih tekmovanj in nastope vrhunskih mladih kolesarjev tudi v naslednjih letih.

Mladi kolesarji bodo tekmovali na 21 kilometrov dolgi progi od Ilirske Bistrice do Mašuna, kjer bo tudi cilj in spremljajoče prireditve. Brez dvoma bo kolesarska dirka z udeležbo domačih kolesarskih upov zanimiva za mnoge, posebej za krajanje ob progi, saj se podobne prireditve le poredkoma "zapeljejo" skozi naše kraje. Klubske delavci upajo na vsestransko pomoč. Prepričani so, da bodo tudi kolesarji, podobno kot vozniki na nedavni in uspešni gorsko hitrostni dirki, lahko veliko storili za promocijo naše občine.

Simon Gulja, član Kolesarskega društva Bistrica, je na zadnjih tekmah dečkov dokazal, da se lahko razvije v dobrega kolesarja. Na tekmi za Veliko nagrado Dane v Mirnu pri Novi Gorici se je 2. junija letos uvrstil na 6. mesto med 42 vrstniki, na tekmi v Cerknem (22. junija) pa je stopil celo na stopničke za zmagovalce, saj je osvojil 3. mesto. Poudariti je treba, da se je v konkurenci več kot 40 tekmovalcev na vseh dosedanjih tekmah uvrščal bolje od 10. mesta.

Z. Debevc

ŠOLA V NARAVI

Zaključena poletna šola v naravi

Značilnost letošnje šole v naravi, ki je potekala v Fiesi od 18. junija do 6. julija, je bilo predvsem izredno slabo vreme, ki je zlasti učencem prve izmene (do 27. junija) onemogočilo izvedbo primerne programa plavanja. Domačini so povedali, da tako slabega vremena v tem letnem času ne pomnijo skoraj petdeset let.

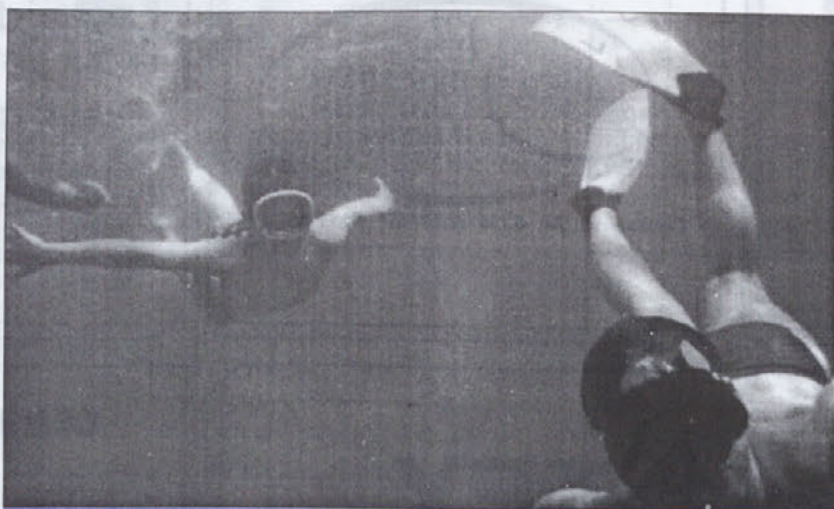
Kljub vsemu je 70 učencev v prvi in 76 v drugi izmeni s pomočjo vaditeljev plavanja in učiteljskega kadra opravilo desetdnevni program, čeprav smo ga morali prilagoditi vremenskim razmeram. Samega učenja plavanja rezultatov v prvi izmeni ni mogoče ocenjevati, saj ni bilo pogojev za normalno vadbo in izvedbo končnega ocenjevanja. Ostane le dejstvo, da je v Fiesi prišlo le 15 plavalcev od 70 učencev iz Osnovne šole D. Ketteja Ilirska Bistrica, OŠ Toneta Tomšiča iz Knežaka ter OŠ Rudija Mahniča-Brkina s Pregarij.

Boljše pogoje za vadbo je imela druga izmena, v kateri je predznanje plavanja obvladala najmanj ena tretjina učencev iz OŠ A. Žni-

deršiča Ilirska Bistrica in OŠ Podgora Kuteževo.

Kljub izgubi dveh ali treh dni zaradi vremena, smo opravili večino programa. Kot zanimivost naj povem, da je bil na zadovoljstvo skoraj vseh udeležencev druge izmene izpeljan tudi "mini tečaj" potapljanja (na sliki). Na žalost nas je oviralo razburkano morje in slaba vidljivost v vodi. Po končani preizkušnji plavalnih sposobnosti druge izmene je ostalo 20 učencev (26%) neplavalcev, med plavalce z osvojenimi normami za bronaste ali srebrne delfinčke pa se je uvrstilo 57 učencev (74%).

Tekst in fotografija: Z. Debevc

ŠPORTNI RIBOLOV

Velik uspeh ekipe RD Bistrica v Buzetu

Štiričlanska ekipa Ribiške družine Bistrica iz Ilirske Bistrice se je v nedeljo, 30. junija, udeležila mednarodnega tekmovanja - Lige prijateljstva v lovu rib s plovcem. Tekmovanje je potekalo na sladkovodnem jezeru blizu Buzeta v Istri. V konkurenci 120 avstrijskih, hrvaških, italijanskih in slovenskih ribičev so dosegli izreden uspeh - 3. mesto.

BALINANJE

Iz zamejstva s pokalom za 1. mesto

Športno društvo Sokol iz Nabrežine je ob 30. obletnici delovanja v soboto, 6. julija, organiziralo športna tekmovanja v panogah, ki jih gojijo v društvu.

Na osnovi dosedanjega sodelovanja med občinama Devin - Nabrežina in Ilirska Bistrica ter stikov z balinarskimi klubi, je Športno društvo Sokol tokrat povabilo reprezentanco balinarskih klubov iz ilirskobistriške občine. Štiričlansko moštvo se je povabilu odzvalo in se s turnirja vrnilo s pokalom za osvojeno 1. mesto.

STRELSTVO - TRAP

Zmaga na domačem strelišču

Domači trap klub je 22. junija na Črnih njivah gostil najboljšje strelce v 5. krogu 1. trap lige. Tekmovanje je potekalo v slabem vremenu, ki je povzročilo nekaj manjših zastojev. Kljub vsemu je bila tekma izpeljana v skladu s pravili in brez pritožb nastopajočih.

V ekipnem delu tekmovanja je bistriško moštvo, sestavljali so ga Vlado Petričič, Sandi Rolih in Andraž Lipolt, premagalo vsa ostala in si v skupnem seštevku pristreljalo 9 novih točk, pa tudi zmaga v posamični konkurenci je po zaslugi Andraža Lipolta ostala doma. V posamični konkurenci se je s 4. mestom izkazal Sandi Rolih, Vlado Petričič je bil 13., solidno pa je nastopil še Janez Škrli, ki je zasedel 8. mesto. Pravico nastopa na domačem terenu so imeli tudi mladinci - žal so pristali na dnu razpredelnice 42 strelcev.

TENIS

V znamenju rumene žogice

• Razsvetljava igrišč!

Člane Tenisa kluba Ilirska Bistrica, ostale igralce in ljubitelje tenisa obveščamo, da smo postavili razsvetljavo na dveh igriščih in odslej vse skupaj vabimo na igro tudi v prijetnem hladu poletnih večerov.

• Tečaji

Ženske, moške, mladino in vse, ki si želite pridobiti osnovno teniško znanje ali pa izboljšati kakovost svoje igre ponovno vabimo na tečaje ali individualno poučevanje tenisa, ki ga organizira Tenis klub Ilirska Bistrica.

• Mladina

Čeprav si skoraj ne upamo kratiti vašega zasluženega počitniškega lenarjenja, smo prepričani, da bi vam morda vseeno prišlo jutranje "pretegovanje" s pomočjo tenisa. Ob delavnihih si ga lahko do 14. ure privoščite za zelo malo denarja.

• Podjetja, obrtniki

Bodite IN! Nudimo vam možnost reklamiranja vašega podjetja, poleg organiziranega in cenejšega igranja za vaše delavce pa še organizacijo turnirjev in srečanj s poslovnimi partnerji.

MALI NOGOMET

OLMN 96/97

Športna zveza Ilirska Bistrica razpisuje športno-rekreativno tekmovanje - Občinsko ligo v malem nogometu za tekmovalno sezono 1996/1997.

Prijave ekip sprejemamo na Naslov SZ Ilirska Bistrica, Bazoviška 26, tel./fax: 81 - 117 do 14. avgusta 1996.